

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SAUSIS - JANUARY 11, 1989

Nr. 6

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“, Nr. 77.

(Tėsinys)

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Pareiškimai ir protestai

Ryškiausiai katalikų diskriminacija Lietuvoje atsispindi „Religinių susivienijimų nuostatose“, patvirtintose Lietuvos TSR AT Prezidiumo įsaku 1976 m. liepos 28 d., ir iki šiol tebeveikiančiuose. Šių nuostatų 17-tas punktas sako: „Religiniai susivienijimai neturi teisės organizuoti vaikų ir jaunųjų specialiųjų susirinkimų, taip pat darbo, literatūros ir kitokių ratelių ir grupių, neturintčių ryšio su kulto atlikimu“. 18-tas punktas: „Dėstyti tikybą gali būti leidžiama tik dvasinės mokyklose, atidaromose nustatyta tvarka“. Lietuvoje leista tik viena tokia mokykla su griežtai

valdžios limituotu besimokančiųjų skaičiumi – Kauno Tarpdiezezinė kunigų seminarija. Ne tik šie du Nuostatų punktai yra diskriminaciniai, bet ir visi kiti. Ištiesai „draudžiama, draudžiama, draudžiama...“ Todėl absoliuti dauguma Lietuvos katalikų kunigų pasirašė valdžiai adresuotą pareiškimą, kuriame atsakė paklusti šių nuostatų reikalavimams. Bet valdžia į tai neatkreipė dėmesio ir pareigūnai, remdamiesi šiais nuostatais, iki šiol tebeterrorizuoja tikinčiuosius, ypač tikintį jaunimą.

(Bus daugiau)

Pavogė nacių archyvo dokumentus

Vakarų Berlynas. – Neseniai prasidėjo nacių eros dokumentų pavogimo byla, kai po įvykdytos investigacijos paaiškėjo, jog amerikiečių kontroliuojamame archyve pradingo nacių bylos. Berlyno teisme yra kaltinamas Dramblio Kranto pilietis, kuris čia anksčiau dirbo micro filmuotojo darbu Berlyno Dokumentų centro archyve. Taip pat kaltinami trys vokiečiai. Alfred Darko apkaltintinis vagyste, o trys vokiečiai pasavinimu vogtų dalykų. Šis teismas yra pirmas, kuris pravedamas po 16 mėnesių investigacijos, kai dokumentai pradingdavo per paskutinius kelečius metus. Pražuvusių dokumentų gali būti apie 30,000 vienetų.

Vokiečiai atsisako priimti

Šis archyvas buvo įrengtas nacių bunkeryje ir čia yra sukrauta maždaug nuo 30 milijonų bylų iki 150 milijonų įvairių nacių laikotarpio dokumentų, įskaitant ir asmenines korteles su nacių partijos 10.7 mil. narių pavardėmis. JAV vyriausybė, kuri administruoja šį archyvą nuo pat karo pabaigos, keletą metų bandė jį perduoti Vakarų Vokietijai, bet Bonos vyriausybė pakartotinai atsisakydavo jį priimti. Įėjimas į archyvą buvo galingas tik kriminalinių bylų prokurorams, mokslininkams ir istorikams, rašantiems istorinius veikalus ir nacių partijos šeimų nariams, kurie jau buvo mirę. Eilinei publikai, spaudai ir informatoriams buvo uždrausta šiam archyve lankytis. Jie turėdavo gauti specialius leidimus.

Pavogė 4,000 dokumentų

Iš įvairių pranešimų aiškėja, jog, kai kas buvo išgauta apgavystės keliu. Investigacija buvo pravesta Vakarų Berlyno prokuroro įstaigos su Amerikos federalinio biuro pagalba ir su kitų kraštų parama. Dokumentų centro direktoriaus padėjėjas Wolfgang Eberhard taip pat buvo apkaltintas kartu su keliais jo tarnautojais. Amerikietis Archovyjo direktorius Daniel Simon ir jo vice direktorė Barbara Krause buvo išteisinti. O minėtasis Darko,

kuris Vokietijoje gyveno 20 metų, yra nuo kovo mėnesio kalėjime. Jis kaltinamas pavogęs 4,000 dokumentus. Savo apsigynimo žodyje Darko prancūzų kalba pareiškė, jog kai ką perduodavo, bet būdavo savo viršininkų įsakymas tai daryti. Be to, jis prisipažino gavęs maždaug 40,000 markių, iš kurių sau pasilikęs tik 15,000 markių, o kitus atidavęs savo viršininkams, kurių teisme jis neišvardino. Paskutinis dokumentas, kuris buvo rastas jo bute, yra Hermann Georingo atsisveikinimo laiškas, kuris pats nusižudęs, kad nebūtų sąjūgininkų sušaudytas. Trys vokiečiai – Henri Berger, Herbert Bormann ir Andre Hiusken, kurie teisiamai, yra senos archyvinės medžiagos rinkėjai, galėję dokumentų kopijas parduoti kitiems asmenims.

Paminėjo pal. J. Matulaitį

Vilnius. – 1918 m. gruodžio 8 d. Vilniaus katedroje savo pirmąjį pamokslą – ingresinę kalbą pasakė vysk. Jurgis Matulaitis. Praėjusį gruodį suėjo 70 metų, kai ta ingresinė kalba buvo pasakyta lietuvių kalba. Gruodžio 8 d. Menininkų rūpoms įvyko arkivyskupo palaimintojo Jurgio Matulaičio pagerbimas. Apie palaimintojo darbą kalbėjo kun. Vaclovas Aliulis, o apie jo gyvenimą ir lietuvišką veiklą papasakojo istorikė Genovaitė Gustaitė. Buvo skaitytos kai kurios jo raštų ištraukos. Muzikinėje dalyje buvo atlikti Čiurlionio, Verdi, Sasmausko „Requiem“ ir kitų kompozitorių kūriniai.

– Chicago's teatrų organizacija praneša, kad ji pasirašė trijų metų susitarimą, jog čia atvyks rusų aktoriai, režisieriai ir kiti scenos meno artistai. Tai pirmą kartą toks įvykis Amerikoje, kad miestas sutinka pasikeisti artistais ne individualiu pagrindu, bet miestų pagrindu. Į Chicago atvyks Maskvos ir Leningrado teatrai. Rusų delegacija atvyks kovo mėnesį, o iš Chicago delegacija pas sovietus išvyks vėlav pavasarį.

Išrinktasis prezidentas G. Bushas tariasi su veteranų vadais. Iš kairės Larry sedi Rivers, Užsienio karų Veteranų komendantas, Edward Derwinski, nominuotas Veteranų departamento sekretoriaus pareigoms, G. Bushas, išrinktasis viceprezidentas Dan Quayle ir John Michaels, paralyžuotųjų veteranų skrydžių viršininkas.

Protestai prieš Klimaitį Pabaltijėje

Washingtonas. – 1989 m. sausio 9 d. iš Lietuvos pranešta Jungtiniame Pabaltiečių komiteui, kad Lietuvos Helsinkio grupės iniciatyva pareiškė protestas dėl Baltų Grupės prie Europos Parlamento generalinio sekretoriaus pasisakymų Pabaltijėje bei jo susitikimo su okupacinės vyriausybės atstovais Vilniuje, Rygoje ir Talline. Trys Lietuvos nepriklausomybės siekiančios grupės pasirašė po Lietuvos Helsinkio Grupės 59-uju dokumentu.

Pareiškimas Europos Parlamentui Strasboure

1988 m. gruodžio pabaigoje ir 1989 m. sausio pirmomis dienomis rusų pavergtoje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje gastroliavo Baltų Grupės prie Europos Parlamento Strasboure generalinis sekretorius Algis Klimaitis. Būvodamas Lietuvoje, Algis Klimaitis pabandė susitikti su vienu antru žmogumi iš įvairių nevaldiškų, arba kaip čia oficialiai vadinama, neformaliųjų judėjimų, komitetų bei grupuočių. Jis pabandė juos įtikinti, kad dabartiniu metu siekimas ir kova už lietuvių tautos laisvę ir noras atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę esąs beviltiškas dalykas. Vienintelė realybė teesanti Maskvos smurto įvykdyto prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją 1940 m. vasarą įteisintimas, nereikalaujantis Pabaltiję išvesti rusų nuo anų metų tebebesančią kariuomenę, paklusbant Maskvos diktatui.

Pokalbio metu iš pašnekovų sutikęs griežtą pasipriešinimą tokioms savo koncepcijoms ir aštrią jų kritiką, Algirdas Klimaitis nutraukė susitikimus su nevaldiškais žmonėmis ir persiėmė pas Lietuvos okupacinę administraciją ir jos talkininkus.

Dėl šitokios Algirdo Klimaitio intervencijos pareiškiamas Europos Parlamentui Strasboure:

1. Visi Algirdo Klimaitio maršrutai po Lietuvą, Latviją, Estiją tesiremia vien tik okupacinio režimo administracija ir Maskvos kolaborantais.

2. Palaikydami artimus bei tamprius ryšius su nevaldiškais ir antiokupaciniais judėjimais Latvijoje ir Estijoje, labai gerai esame informuoti ir puikiai žinome, kad laisvę mylinčių lietuvių, latvių ir estų tarpe, šitokie Algirdo Klimaitio svaičiojimai išsiskiria griežta

protestą ir kartu mes apstulbinti, klausime: „Kam tarnauja ir kam atstovauja p. Algis Klimaitis?“ Viena aišku: tik ne Pabaltiję tautoms.

3. Todėl prašome didžiai gerbiama Europos Parlamento nemiti domėnė jokių savavališkų, faktiškai Maskvai atstovaujančių, Algirdo Klimaitio pareiškimų.

4. Europos Parlamentą ir toliau prašome visomis priemonėmis padėti mūsų kovoję dėl laisvės ir nepriklausomų Lietuvos, Latvijos, Estijos valstybių atkūrimo, tuo likviduojant gėdingą Molotovo-Ribbentropo 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d. pakto pasekmes.

5. Maskvos pastangomis jau du kart buvo sulikviduota Lietuvos valstybė: 1772 m. – 1792 m. ir 1940 m. Todėl nenorime nė jokių ryšių turėti su Maskva, save laikydami Europos Tautų Bendrijos laisvu nariu.

Lietuvos Laisvės Lyga Lietuvos Žmogaus Teisių Gynimo Komitetas Lietuvos Helsinkio grupė Vilnius, 1989 m. sausio 6 d.

Reikalauja patikrinti Derwinskio praeitį

Washingtonas. – Californijos senatorius Alan Cranston pareikalavo, kad išrinktasis prezidentas G. Bushas įsakyti FBI patikrinti jo pasirinkto Veteranų departamento sekretoriaus Edwardo Derwinskio praeitį. „Oakland Tribune“ laikraštis iškelė klausimą, ar Derwinskis gali būti sekretoriumi, kadangi jis 1972 m. vadovavo „Heritage grupei“, kuri rūpinosi prezidento rinkimu ir ten dalyvavo būvę nacių kolaborantai, kai buvo renkamas R. Nixonas. O dabar Derwinskis buvęs tame komitete, kuriame dalyvavo įvairios tautybės, kad būtų išrinktas Bushas: iš to komiteto turėjo pasitraukti keli nariai, kai „Washington Jewish Week“ pranešė, kad jame dalyvauja profašistai arba antisemitai iš II Pasaulinio karo laikų. Bet laikraštiniškas Bill Anderson sako, jog Derwinskis negalima prikergti jokio antisemitizmo.

– Ispanijoje užsimušė Amerikos aviacijos generolas W. Harpe, kuris pats vienas skrido F-16 bombonešiu.

TRUMPAI IŠ VISUR

– Britanijos lėktuvas, skridęs iš Londono į šiaurinės Airijos Belfasto miestą, nukrito su 126 žmonėmis. 44 žmonės užmušti, o 76 sužeisti.

– Palestiniečių vadas Arafatas pasakė, jog Pan American lėktuvu sprogimas gali būti terorizmas sabotžas prieš taiką Vidurio Rytuose, tačiau pasakė, būdamas Jordane, kad jis tikrai nežino, kas galėjo padėti bombą tame lėktuve.

– Washingtono prez. Reaganas sekmadienį sugrįžo į Baltuosius rūmus po jam padarytos piršto operacijos ir sakosi, kad jaučiasi labai gerai.

– Jeruzalėje Reuterio agentūra pranešė, jog Sovietų Sąjunga Izraelio konsularinei delegacijai Maskvoje pripažino teisę kalbėti politiniais reikalais, įskaitant ir diplomatinį ryšių klausimą.

– Europos Parlamento Strasboure prezidentas Jacques Delors pasakė, jog Bendruomenės valstybės privalo tvirtai laikytis gynyboje su Ameriką dėl prekybos maisto gaminių, bet neprovokuoti amerikiečių nepagrįstais kaltinimais, nors gyvulių auginimas, panaudojant specialius hormonus, Europai yra nepriimtinas.

– Bonoje Vokietijos vyriausybė pravedė apklausinį tyrimą cheminio fabriko vadovybės, kuri, kaip Amerika sakė, padėjo Libijai su cheminių ginklų fabriko pastatymu, ir pranešė Amerikai vyriausybei, kad tie įtarimai yra be pagrindo.

– Washingtono Gynybos sekretorius Frank Carlucci pareiškė, kad jis patvirtino planus uždaryti 12 kariuomenės bazių Amerikoje taupomo reikalui.

– Irano žinių agentūra pranešė, kad pakorė 19 savo žmonių, kurie prekiaavo narkotikais. Šią vasrą Iranas pradėjo kovą su narkomanais.

– Hondure, netoli sostinės, buvo nušautas vienas Nikaragvos partizanų vadų, kuris buvo žinomas „komandieris Aureliano“ vardu. Contris vadai pasakė, jog tai sandinistų darbas.

– Islamo fundamentalistai reikalauja daugiau laisvių iš Alžyro vyriausybės, o taip pat kad būtų nustatytas ir lygus miminimo atlyginimas visiems piliečiams. Be to, maisto trūkumas ir ekonominis reformų delsimas sukėlė vėl naujas demonstracijas sostinėje.

Sąjūdį pradėjo kontroliuoti sovietų valdžia

Pirmą kartą įvedė komunistų cenzūrą

Vilnius. Sausio 9. – Šiandien įvyko dar vienas veiksmas, kuris rodo, kad Sovietų vyriausybė bando suvaržyti didžiausią ir pagrindinį sąjūdį Lietuvoje. Vyriausybė pravedė kratos pobūdžio patikrinimus tose vietose, kur yra spausdinami to judėjimo informaciniai leidiniai, praneša LIC žinių agentūra.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio atstovas patvirtino iš Vilniaus gautą žinią, jog toks patikrinimas tikrai įvyko ir kad valdžios inspektorai tikrino, ar nėra spausdinami neleistini, žalingi visuomenei raštai. Tuo pačiu pranešama, kad gruodžio mėnesį buvo valdžios įsakyta griešta kontrolė spausdinimo mašinoms.

Įvesta cenzūra

Šios dienos agentų patikrinimas įvyko po to, kai pasklido žinia, jog Sąjūdis spausdina aštuonius skirtingus leidinius, įskaitant ir patį didžiausią „Atgimimą“ laikraštį – žiniaraštį, kuris spausdinamas 100,000 tiražu. Pirmą kartą įvesta valdžios cenzūra buvo jau gruodžio mėnesyje. Nuo to laiko vyriausybės cenzoriai pakartotinai išbraukia tas laikraštį spausdinamas

Paskutinis Reagano biudžetas

Washingtonas. – Prez. Reaganas pirmadienį įteikė Kongresui paskutinį savo valstybinį biudžetą 1990 fiskaliniams metams 1.15 trilijono dolerių sumoje. Pramatomas deficitas tada turėtų būti 92.5 bil. dol., o tai reiškia mažiausią deficitą nuo 1981 metų.

Būsimasis prezidentas Bushas pasakė, kad jis pritaria šiam biudžetui, tik žada modifikuoti tik kai kurias pozicijas, bet nebus žymių pokyčių. Jis ir dabar pasisako prieš mokesčių didinimą, kurių jis kelia demokratų Kongresui. Iš pateikto biudžeto aišku, kad deficitas būtų subalansuotas, kaip to reikalauja įstatymai, iki 1992 m. Naujajame biudžete skiriama gynybos išlaidoms 303.0 milijonai dol., socialinio aprūpinimo reikalams 260.0, švietimui 20.6, transportacijos reikalams 28.3 ir žemės ūkio reikalams 42.4 milijonai dolerių. Bushas norėtų padidinti Medicaid skiriamas lėšas, kurias Reaganas šiame biudžete sumažino 1.67 bil. dol. suma. Nežiūrint esamo deficito, Reaganas savo lydraštyje Kongreso vadams, pažymėjo, kad jis yra patenkintas, ka Amerika buvo nušautas vienas Nikaragvos partizanų vadų, kuris buvo žinomas „komandieris Aureliano“ vardu. Contris vadai pasakė, jog tai sandinistų darbas.

– Armėnijos sostinėje Jerevane sutarusios armėnų 12 tautinių veikėjų vadų, kurie dažnai kalbėdavo prieš Sovietų Sąjungą ir reikalavdavo Karabacho srities prijungimo prie Armėnijos.

– Kubos 3,000 kareivių iš Luandos, Angolos sostinės, pradėjo išvykti į namus.

žinias, kurios, pagal jų nuomonę, turi būti sulaukytos nuo visuomenės žinojimo ir gali turėti strategines informacijas, „net karines paslaptis“.

Trukdo Sąjūdžio kandidatams

Kitas ženklas, jog vyriausybė griežčiau pradėjo kontroliuoti Sąjūdį, yra tai, kad Lietuvos komunistinė vyriausybė paskelbė praėjusią savaitę Sąjūdžiui draudimą išimti pinigus iš banko, kuriame jo turtais yra daugiau negu milijonas rublių. Oficiali priežastis, kad Sąjūdis neturi organizacijos statuto, kaip to reikalauja banko taisyklės, o tie bankai priklauso valstybei. Tuo vyriausybė nori sutrukdyti rinkiminę propagandą, kad Sąjūdžio nariai neturėtų galimybių pristatyti savo kandidatūras į deputatus. Liaudies deputatų kongreso rinkimai bus kovo mėnesio 26 d. Pats Sąjūdis negali siūlyti savo kandidatų, tačiau Sąjūdžio nariai gali būti pasiūlyti pripažintų viešų partijos organizacijų.

Lietuvos operos bėdos

Vilnius. – Lietuvos operos ir baletas teatras, kaip rašo tenyktė spauda, yra kritikuojamas, kad silpnėja jo meninis lygis. Tuo klausimu buvo sukvietas teatro susirinkimas, kuriame dalyvavo 438 nariai. Artistų grupė laisvų kreipėsi į komunistų partijos Centro komitetą, kaltindama direktorių Virgilijū Noreiką, kad šis teatras yra žemo meninio lygio. Bet priekaisių susilaukė ne tik Noreika, bet ir visa meno taryba. Susirinkime pasisakė keli operos ir baletos solistai – B. Almonaitė, V. Prudnikovas, S. Dirsė, P. Skirmantas, J. Jocyus. Tą susirinkimą pravedė partijos atstovas V. Kumpys. Po įvairių kritinių pastabų, pasisakyta, kad padėtis nėra katastrofiška, tačiau, reikia labiau rūpintis meniniu spektaklių lygiu. Sugriovus tradicijas, kalbėjo kritikai, nepasiūloma nieko naujo ir geresnio. Lietuvoje dažnai kartojama, „jog mokomės demokratijos“. Bet ar teatre galima demokratija? Įvyko balsavimas. Pasitiekijama meno vadovu ir direktoriumi pareiškė didelę daugumą narių, 10 nuo balsavimo susilaukė ir ne vienas nevalsavo už nepasitiekijimą V. Noreika. Net ir tie, kurie parašė laišką partijai, nevalsavo prieš Noreiką.

KALENDORIUS

Sausio 11 d.: Marcijonas, Pamelonas, Teodozjus, Audrius, Domicelė, Vilnė.

Sausio 12 d.: Arkadijus, Ernestas, Gida, Azarija, Lingailė, Linas, Sirtautas, Šviesinė, Vaigedas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė tekta 7:17, leidžia 4:39. Temperatūra dieną 32 l., naktį 17 l.

SKAUTYBĖS BROLIAI

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ
Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SUKAKTUVINĖMS DAINOMS AUSTRALIJOJE SKAMBANT

Australijoje vykstančiai Sukaktuvinei stovyklai – Vadovybei, vadovams ir dalyviams – mūsų visų širdingi, geriausi linkėjimai, kad ir ten atsispindėtų VII-je Tautinėje stovykloje išgyventos nuotaikos, džiugi draugystė, skautiška patirtis ir viltingas žvilgsnis ateiti!

VISOS JĖGOS BENDRAM DARBUI

Beveik su gailėsčiu krypta žvilgsnis atgal palydint 1988 metus, tiek daug įrašiusius ir mūsų gyvenimą, veiklą. Atšventėme puikią VII-ją Tautinę Stovyklą! Sėkmingai užbaigėme skautiškosios veiklos septintąjį dešimtmetį. Iškilio Trispalvė Gedimino žalia, Vilniuje buvo iškabinta kalna mūsų vėliava. Lietuvoje atsikūrė Skautija. Tautos atbudimu banguoja Baltijos bangos ir ošia balti beržai pakelėm. Ir laukimu...

Nežinau, ar liko nors viena mūsų nepalietta, per taip trumpą laiką vienas po kito riedančių įvykių. Net ir jaunoji kartta, daugumoje vien pasakojimais pažinusi tėvų šalį, tarytum iš naujo pajuto kraujo ryšį, svarbą būti to viso judėjimo dalimi. Tenka vėl mums dalia atsakyti į klausimus, kuriems užtikrinti atsako nėra... Tenka, tačiau, kartu ir svairi galimybė išryškinti savo pasirinktą idėją, šūkių Dievui - Tėvynei - Artimui realioje šviesoje, be maž apčiuopiamais pavyzdžiais. Nepraileiskime progos laukimui. Kalbėkime taip, kad būtume girdimos. Reaguokime į dienu įvykius taip, kaip norėtume, kad reaguotų galį mums padėti.

Tėvynės reikalai nėra politika. Laisvės klausimas nėra politika. Nėra politika nė žmogaus teisių klausimas. Stiprumas ir jėga nereiškia teisybės. Viena kregždė dar nereiškia pavasario iš tikrą. Tai klausimai, su kuriais susiduriame kasdien, ir kurie ypač aktualūs mums dabar, kada turėtų būti suaktyvinta visa veikla, pajungtos visos jėgos bendram darbui, kas neplaukus pasroviumi, šiandien visi turime būti itin jautrūs aplinkai ir neprarasti ryšio su realybe. Ir skautiškoji idėja čia duoda labai tvirtą pagrindą, gaires – bet turime kalbėti apie ją ir diskutuoti, kad visa tai subręstų mūmose ir spinduliuotų teiksmėse.

Pradžia, kartu su Brolija, šiandienai po 50 skautiškų (BSA) marškinėlių sesėms ir broliams, pilnų uniformų bei visų ženklų ir kitų „atributų“ pavyzdžius. Čia Jūsų talka bus nepamainoma, nes visa tai gerokai kainuoja. Kalėdinės suėgijos metu gražią rinkliavą padarė „Kernavės“ Tn. Chicagoje, ir Clevelando vyr. skautės/skautai vyčiai, ir Skautininkų d-vė yra tam numatiusi progą. Tikiuosi, kad kiekviena vietovė neatidėliojant ras laiką ir būdą prie to prisidėti. Surinkite ir išaugtas (gerame stovyje) uniformas – ieškosime būdų jas pasiūsti.

Reikalinga skautiška literatūra

Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

galima greičiau. Iš tikro, net pati Seserija to neturi... Labai prašyčiau visų Sesių padaryti sąrašą turimos skautiškos literatūros, kurią norėtumėte atiduoti. Tokiu būdu galėtume ir iš kelių vietų padaryti reikalingą atranką ne vien šiam kartui, bet ir ateityje pasitaikančioms progoms ar reikalui. Lauksiu pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai *Parama Lietuvai*, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

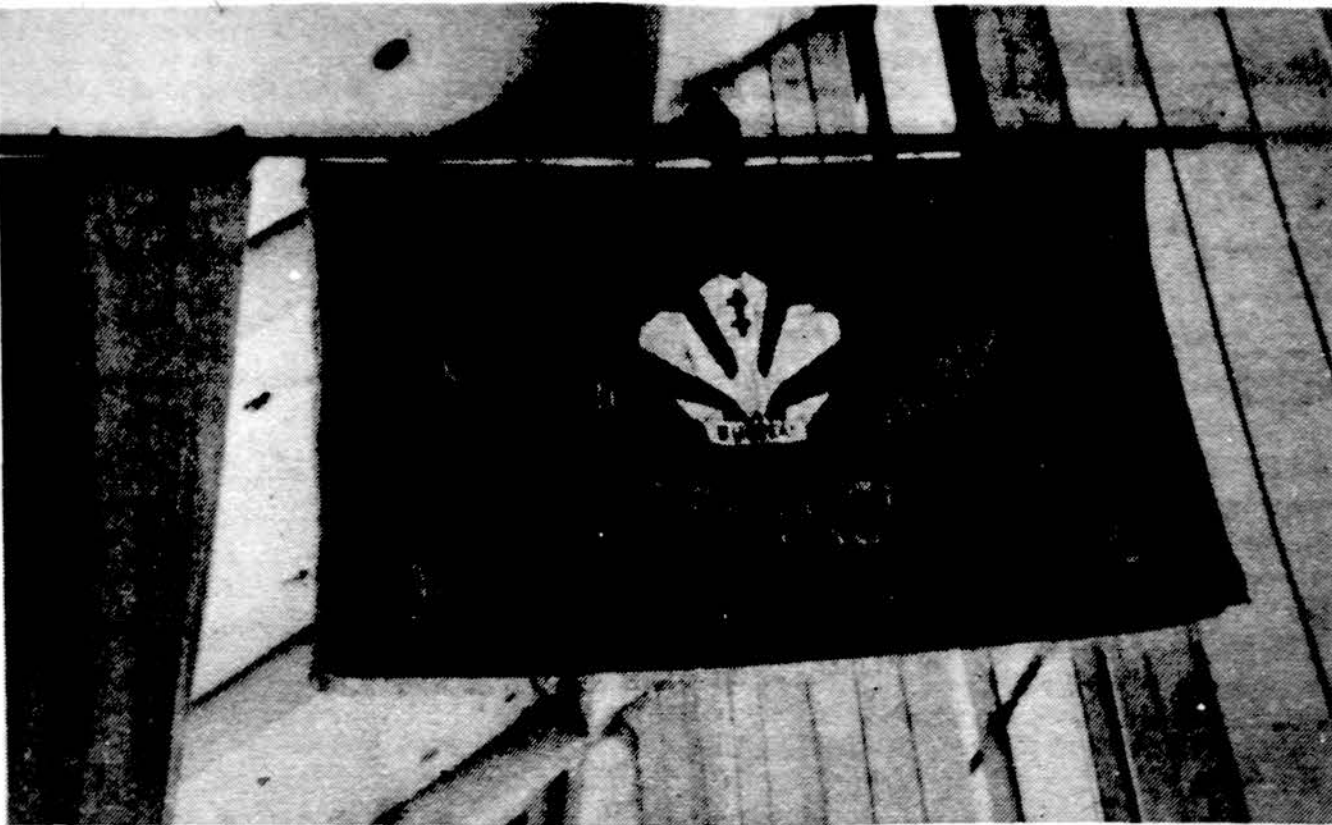
Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Čėkūs rašyti LITHUANIAN SCOUTS ASSN., INC., pažymint jog tai Parama Lietuvai, ir siųsti Lietuvos pranešimų ir sąrašų. (Siųsti V.S.-kei).

Neprisklausomos Lietuvos Skautų organizacijos vėliava, slaptai saugota 48-rius metus, buvo iškabinta Sporto rūmuose, Vilniuje, spalio 22-23 d. vykusi Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio atstovų suvažiavimo metu.

Pradžiai, kartu su Brolija, šiandienai po 50 skautiškų (BSA) marškinėlių sesėms ir broliams, pilnų uniformų bei visų ženklų ir kitų „atributų“ pavyzdžius. Čia Jūsų talka bus nepamainoma, nes visa tai gerokai kainuoja. Kalėdinės suėgijos metu gražią rinkliavą padarė „Kernavės“ Tn. Chicagoje, ir Clevelando vyr. skautės/skautai vyčiai, ir Skautininkų d-vė yra tam numatiusi progą. Tikiuosi, kad kiekviena vietovė neatidėliojant ras laiką ir būdą prie to prisidėti. Surinkite ir išaugtas (gerame stovyje) uniformas – ieškosime būdų jas pasiūsti.

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

Reikalinga skautiška literatūra
Jau yra pasitūsta šiek tiek literatūros ir tvarkoma toliau. Ta pačia progą norime surinkti kelis pilnus „Skautų Aido“ kompleksus, kad galėtume ten nugabenti. Jeigu kas turite – prašau pranešti man kaip

KOMUNISTAI NUSIGANDO SKAUTIŠKOS VEIKLOS

Praejusią vasarą ok. Lietuvoje papūtus laisvėjimo vėjams, tarp daugelio kitų atgimstančio lietuviško sąmoningumo manifestacijų, buvo Lietuvos skautų organizacijos atkūrimas ir kitų organizacinių vienetų steigimas. Apie tai rašė tenykštė spauda, apie tai patiriam iš laišku ir vedama pilna atskaitomybė. Tai gali būti kiekvieno vieneto pasididžiutinis projektas! Visų sąvadų būdysime koordinuoti su Brolija.

Vienetų registracija
Iki sausio 15 d. Seserija izdėninkė turi turėti Lietuvos izdėninkė registracijos ir narių mokesčius už 1989 m. (tai privalėjo būti atliktą iki lapkričio 15 d., 1988 – kopija iš spaudos). Rašyti Vadeivėi ir VS), kad galėtų pateikti reikalingas informacijas pranešimams LSS Tarybos posėdyje. Tai yra mums labai svarbu!

LSS Tarybos akivaizdinis posėdis
Sausio 28-29 d., Lietuvos Centre – Lemont, IL, – įvyks LSS Tarybos akivaizdinis posėdis, kuriame turės būti pateiktas seserijos pranešimas. Jeigu turite klausimų ar siūlymų, prašome pranešti Tarybos sekretoriaus, skambinkite man arba prisijuskite iki sausio 15 dienos.

Skautininkų suvažiavimas
Balandžio 1-2 d. Chicagoje yra šaukiamas Skautininkų suvažiavimas. Židiniečių suvažiavimas, prie kurio jungiasi ir Brolija. Prašome jau dabar rezervuoti tam laiką. Programa ir visa informacija bus galoje Chicago. Suvažiavimą globoja Vilniaus Skautininkų draugovė.

Vadovų pasikeitimai
Gruodžio 4 d. Detrote „Gabijs“ Tn. tuntininkė ps. fil. Vida Jušienė oficialiai perdavė pareigas v.s.k. fil. Ginai Baukienėi – 7618 Highview • Dearborn Hts., MI 48127 • tel. 313/563-0354 – esančiai pareigose nuo spalio 15 dienos. Nuosirdus ačiū sesei Vidai už tikrai energingą ir entuziastingą vadovavimo laikotarpį ir geriausios sėkmės sesei Ginai, taip šiltai ir ryžtingai perėmusi „Gabijs“ tunto vadovavimą.

Linkėjimai 1989-šiemis metams
Geriausios nuotaikos, sveikatos, sėkmės ir gražių dienų visiems ir visoms Naujuose Metuose! Tėvynėje atgimstanti skautija lai uždega mus visus dar aktyvesniam skautiškam darbui!!!

BUDIME VISI KARTU!
v.s. tn. St. Gedgaudienė
LSS Vyriausia skautininkė

veikloje. Patys komjaunimo ir pionierių organizacijų vadovai pripažįsta tų organizacijų veiklos menkumą, rūpinasi, kaip ją pagyinti, kaip ją sudominti jaunimą, o nepajędami to pasiekti, išėina su viešu pareiškimu, kad: „...nepalaiko nepamatuoto susizavėjimo skautų judėjimu“, kad remtinos tik organizacijos, kurios: „atitinka komunistinio jaunimo auklėjimo idealus“. Taigi, norima, Lietuvos jaunimą sudodinti į dvesiančio komjaunimo kuno traukiamą organizacijų vežėčias. Kazin, kaip jiems tai vyks, bet pastangos, instrukcijų formoje, jau daromos. Čia spausdiname sausio 6 d. Lietuvos Informacijos centro šiuo reikalu lietuviškai spaudai suteiktas žinias.

Lietuvių informacijos centras praneša:

Vilnius, 1989 sausio 6. LIC praneša, kad sovietinės Lietuvos vadovybė yra išreišius susirūpinimą dėl nepatinkamų jaunimo grupuočių, ypač skautų, įsisteigimo. 1988 m. gruodžio 15 d. Lietuvos TSR Liaudies Švietimo Ministerija miestų ir rajonų švietimo skyriams bei komjaunimo miestų ir rajonų komitetams pasiuntė laišką šiuo klausimu. Laiško autoriai – Liaudies švietimo ministras H. Zabulis ir Lietuvos Lenino Komunistinės jaunimo Sąjungos centro komiteto sekretorius A. Macaitis – sako, kad švietimo ministerija ir LLKJS „nepalaiko nepamatuoto susizavėjimo skautų judėjimu“.

Iš Lietuvos pranešta, kad Kalėdų dieną Kauno Politotechnikos instituto statybos fakultete susirinko pora šimtų atstovų iš neformalių jaunimo grupuočių. Viena iš dalyvavusių grupių buvo Lietuvos Tautinė Jaunimo Sąjunga. Ji aiškiai pasisako už pilną Lietuvos nepriklausomybę.

Suvaldymo tekstas
Lietuvos TSR Liaudies Švietimo Ministerija išsiuntinėjo miestų skyriams ir Lietuvos komjaunimo miestų ir rajonų komitetams šį raštą 1988 m. gruodžio 15 d.

LTSR Liaudies Švietimo Ministerija ir LLKJS Centro Komitetas pažymi, jog pastaruju metu atskirose rajonų, miestų mokyklose jaučiamas negeros tendencijos, užtikrinant tvarką ir drausmę, organizuojant mokymosi procesą. Pašlijio darbo drausmė, nepatenkinamas pamokų lankomumas. Auklėjamojo darbo užklasinės veiklos procesai sunkiai valdomi. Susilpnėjo komjaunimo ir vedėjų organizacijų vaidmuo. Nepertvarkoma, jų veikla, neieškoma nauja, itaigiuk dar formų.

Besikuriantys moksleivių neformalus judėjimai nekoordinuojami. Nesigilinama į jų veiklos turinį. Šiame procese rei-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto laisdas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunūtiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

U.S.A.	DRAUGO prenumerata mokama ½ anksčiau		
	metams	¼ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūria. Nesunaudojta straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

kiamo vaidmens nesuvaidina sekretorius A. Macaitis ir Liaudies Švietimo ministras H. Zabulis.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinetė)
Priklauso Holy Cross, Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago, IL
Tel. 434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtimo venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2859 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 588-9101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
– Amber Chiropractic –
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
248-0080
Valandos pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
188 N. Michigan Ave., Suite 324 R
5636 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2990 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. 385-7168;
Resid. 385-4811

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Pirm., antr., ket

VAKARŲ POLITIKA

Gorbaciovui nauji posūkiai vadaus ir užsienio politikoje visiems mums sukelia didelio įdomumo kaip toliau vystysis Sovietų Sąjungos santykiai su vakarais. Ieškodami aiškumo susidūrėme su naujai išleistu veikalu „Russia and the West: Gorbachev and the Politics of Reform“. Knygą išleido Simon and Schuster leidykla, kuri duoda gerų studijų įvairiais pasaulio politikos ir kitais žmonių pagrindiniais klausimais. Šio studijinio veikalo autorius Jerry Hough turi gerą patyrimą. Jis yra Duke universiteto politinių mokslų profesorius ir Brookings instituto štabo narys. Kelių knygų autorius, „New York Times“, „Washington Post“ bei kitų laikraščių ir žurnalų bendradarbis, gyvena arti politikos centro Arlington, VA.

Hough randa, kad Gorbaciovus ima grėžtis nuo Lenino, nuo revoliucijos ir vakarus, nes revoliucija sudarė dvi geležines uždangas: atmetė vakarų kultūros idėjas ir atsiskyrė nuo vakariečių rinkų. Gorbaciovos reformos nori kreipti valstybės ideologiją ir ekonomiką į normalnes vėžes. Hough mato, kad politinė opozicija Gorbaciovos posūkiams yra palaužta ir jie bus tęsiami ryžtingai.

Gorbaciovos asmuo įdomus. Jis augo srity, kurią vokiečiai buvo užėmę, beveik ketvirtį šimtmečio praleido Stavropolio ir tik 1978 m. pasiekė komunizmo sostinę. Jo įtaka jau iš pradžių buvo svari. Kai mirė jo pirmtėkas Černenko, jis tuojau buvo išrinktas į pirmą postą ir apie tai buvo pranešta pirmame Maskvos dienraščio puslapyje, įdedant ir stambiajį nuotrauką, o apie jo pirmtėko mirtį idėta žinia tik į antrą puslapį. Gorbaciovos turi kazokų kraujo ir gausiai energijos. Jis yra rimtai išimokslinęs Maskvos universitete, teisių fakultete gavęs socialinių studijų laipsnį, tuo pralenkdamas kitus Kremliaus viršūnėje buvusius. Partijos pakompišis irgi stipriai ir aukštai kilo, išliko partinėje biurokratijoje, niekada nedirbęs aukštesnėje ekonominėje administracijoje.

Vadovaujantieji sovietų sluoksniai sutiko su Gorbaciovos pakeitimais, visų pirma bijodami dėl savo gyvybės. Juk ankstyvesniuose valymuose, ypač Stalino valymų metu buvo nužudyta gal net netoli 100,000 aukštų pareigūnų.

Ekonominės krizės spaudžiamai Sovietų Sąjungai Gorbaciovos rado būtinu daugiau susidomėti vakarų idėjomis, plačiau atidaryti duris ryšiams su vakarais, turint vilčių, kad Sovietų Sąjunga galės įsijungti ir į vakarų rinką. Tas Gorbaciovui nėra lengva, nes, kaip tvirtina sociologė Tatjana Zaslavskaja, Sovietų ministerijos nėra linkusios į ekonominę eksperimentavimą.

Gorbaciovos siekia vakariečių įtraukti į nusiginklavimo sutartis, į taikų sugyvenimą, nes žino tai, ką žino sovietų kariškiai: jų ginklų technologija daugeliu atžvilgių atsilikusi nuo vakariečių. Sovietai užtruko du dešimtmečius ilgai, kol jie išvystė kietąjį kurą, reikalingą raketoms, didelio aukščio satelitams ir galimybę sugauti filmus, iš satelitų išmetamus. Sovietų atominiai submarinai dar per daug triukšmingi. Aukštos rūšies kompiuterių panaudojimas gynyboje atsilikęs, o jei

ir pavyks prisivyti, nėra tikrumo kaip jais galės pasinaudoti gausus procentas Sovietų karių, mobilizuotų iš Azijos atsilikusiu tautų.

Gorbaciovui sudaro rūpestį ir tautybių problemos. Jei JAV-se tautybės ateina su savo įnašu į kultūrinę mozaiką, Sovietų Sąjungoje tautinis sąmoningumas veda į pastangas atskirti, išsilaivinti iš pavergimo.

Nors Gorbaciovos turi savo politikos priešų, bet jis energingai imasi su jais susitvarkyti. Per jo pirmtėko Černenko valdymą ne vienas politbiuro narys nebuvo nušalintas, tuo tarpu Gorbaciovos jau pirmais valdymo metais — nuo 1985 m. kovo mėnesio iki 1986 m. kovo mėnesio — iš dešimties politbiuro turinčių balsavimo teisę narių nušlavė net tris: Grigorijų Romanovą, savo konkurentą į generalinio sekretoriaus postą, Nikolajų Tichonovą ir Viktorą Grisbiną. Visi trys buvo įtakingi, svarbiuose posteose. Siekdamas paramos plačiosiose gyventojų masėse Gorbaciovos jau 27 partijos kongrese pradėjo kalbėti apie didesnes laisves ir patogumus patarnavimuose gyventojams, kaip tai jau įvesta Vengrijoje. Jis tvirtai kėlė balsą apie ekonominio pagerėjimo paspartinimą, įvedimą didesnio ūkininkavimo vadybos panašumo į vakariečių tvarką. Davė daugiau laisvės spaudoje ir teatruose, leisdamas net tuos vaidinimus, kurie buvo uždrausti Brežnevo laikais. Komunikacijos priemonėms inėšė nors kiek ir vakarus panašesnių laisvių. Pradėta net užpildyti istorijos plyšius. Pripuolamai ar gal tikriau sąmoningai Gorbaciovos sušaukė 27 partijos kongresą kaip tik tryliktoje mėtinėse to kongreso, kuriame Čruščiovas pasakė savo garsiąją kalbą, atskleidždamas Stalino nusikaltimus.

Gorbaciovos valdoma Sovietų Sąjunga net neturi intereso, kad Amerika ištrauktų savo igulas iš Vokietijos ir Japonijos. Pasirašius raketų kontrolės sutartį, Sovietų Sąjungai iš tose žemėse esančių amerikiečių igulų užuolimas negresia. Jau Maskvai daugiau pavojaus sudaro raketų, siunčiamų per šiaurės polių. Iš Vokietijos ir Japonijos atitraukus amerikiečių igulas, šie kraštai patys imtų ginkluotis, Vakarų Vokietija pradėtų reikalauti susijungimo su Rytų Vokietija, o apsiginklavusi Japonija dar kiekiau galėtų reikalauti grąžinti Maskvos okupuotas salas. Iš savo pusės Maskva nori sumažinti vakariečių baiminimąsi Sovietų užpuolimo, nes esant pasitikėjimui, Gorbaciovos galėtų gauti daugiau finansinių investavimų iš vakarų savo norimai pramonei ir kitoms ūkio šakoms pagerinti. Gorbaciovui svarbu pasiekti ne vien atominio nusiginklavimo sutarčių, bet ir susitarti dėl paprastųjų ginklų ribojimo, nes ir šiems išlaidos nemažos, o jis nori daugiau investuoti į krizėje atsidūrusį Sovietų ūkį. Todėl nebuvo pripuolamybė, kad Rytų Vokietijos valdovas Honeckeris lankėsi Vakarų Vokietijoje pirmą negu Maskvos Ševardnadze atskrido į Washingtoną. Gorbaciovui dabar nėra išskaičiavimo būti konflikte su JAV vadovaujantiu veiksmu vakariečių politikoje. Taikūs sugyvenimas Gorbaciovui naudingas, stengiantis išbristi iš Sovietų Sąjungos ekonominių ir kitų krizių.

Juoz. Pr.

LIUDO SAGIO
SUKAKTUVINĖ ŠVENTĖ

Viena lietuvių tautinių šokių grupės istorijos iškarpa

(Pabaiga)

VACYS ROCIŪNAS

„Ką Jūs čia darote?“

Po B. Gaidžiūno žodžio šventinė nuotaika buvo pratęsta į grakštus šokio ritmo ir orkestro garsų spektaklį. Sagių šventė išsiliejo į spalvingą panoramą. Ilgametės Grandinės orkestro vadovės muz. Ritos Kliorienės keturių asmenų orkestras ir jos pačios grojami vargonėliai buvo puiki lietuvių liaudies šokių pynės palyda. Grandinės šokėjai-jos su nuosirdžiu dėkingumo entuziazmu pašoko Grandinės ikūrėjai įvairių šokių pynę, jau oficialiai (bet ir su Liudo patarimais) paruoštą naujosios Grandinės vadovės-mokytojos Renės Motiejūnaitės-Booth. Naujoji vadovė, žymi Grandinės šokėja, pakvietė sukaktuvinininką scenon į šokėjų tarpą. Ji trumpu žodžiu pasveikino ir pabučiavusi jį, prisegė rožių. Scenon atvežtas didžiulis raguolis. Šokėjai ir orkestras šėis kartus sugiedojo Ilgiausių ir sveikiausių metų, o septintą kartą su visais svečiais, atėjusiais jį pagerbti jo 70 metų ir Grandinės 35 metų proga. Vienas linkėjimų posmas reprezentavo sukaktuvinininko darbo dešimtmetį. Seniausias Grandinės šokėjas Algis Nagevičius ir jauniausioji šokėja Danutė Tallat-Kelpšaitė įteikė visų svečių dovaną, įdomią skulptūrą, sukurtą inž. Mariaus Narbutaičio, taip pat buv. ilgamečio Grandinės šokėjo.

Su Liudo Sagio simpatinga šypsena ir charakteringu jo rankų gestu, apdovanojotes pagrindines šio vakaro rengėjas ir naująją vadovę Renę gelėmis, savo padėkos žodį pradėjo su nuostaba, klausdamas: „Ką Jūs čia darote? Ar iš tikrųjų nusipelnau Jūsų tokio didelio dėmesio?“

„Kai 1938 metais Klaipėdos Pedagoginiame institute sužinojau, kad Kūno kultūros klasėje reikia mokytis lietuviškus tautinius šokius, nerodžiau jiems didelio entuziazmo... geriau buvo aiškėte laktyti paskui sviedinį“ kalbėjo Liudas. „Ir kas galėjo pagalvoti, kad prisirišiu prie tų šokių ir ratelių visam savo gyvenimui kūrybingam laikotarpiui. Jei prieš 50 metų kas būtų sakęs,

kad bus mano gyvenime tokia popietė, kaip šiandien, kur tiek mano gyvenimą palietusių žmonių vienokiu ar kitokiu būdu teiks man tiek daug atidos, pagarbos, padėkos, kas gi būtų tikėjęs... tik ne aš pats“.

Toliau sukaktuvinininkas metė labai kuklų žvilgį į jo darbą. „Institutas, Lietuvos liaudies ansamblis, Čiurlionio ansamblis ir jų visų gale Grandinė. Pradėta kukliai ir pamazū išauginta į lietuviškų sceninių liaudies šokių vieneta. 1968 metų koncerte WHK auditorijoje pirmą kartą pasirodėme su Jono Pažemio vedama šokių kapela. 1,300 žiūrovų tarpe buvo ir tuometinio Cleveland Press muzikos kritikas Frank Hruby, vėliau gražiai įvertinęs koncertą to dienraščio puslapiuose. Ir taip nuo to koncerto vis giliau braidavim į lietuviško šokio puoselėjimą Amerikos žemėje. Kartu su Aleksandra lietuviškam šokiui skyrėme nesuskaitomas savo bendro gyvenimo valandas, dienas, mėnesius, metus. Visada mūsų žvilgsnis buvo nukreiptas į Lietuvą, ten, kur profesionalai lozungu priedangoje puoselėjo savo tautos dvasią šokių rateliuose ir dainose“.

„Vienas nebūčiau daug ko pasiekęs... net su Aleksandra pagalba“. Ir ta pagalba Sagiams atėjo iš tėvų, vežant berniukus ir mergaites į repetitijas, iš rėmėjų, kurie padėjo atlikti keliones, įsigyti rūbus ir kitus programoms reikalingus reikmenis. „Kas gali užmiršti Juozo Lingio meistriško brėžinio Rusniečio, Kupolinio, Duktė viena namie liko... be Grandinės šie lietuviški perlai nebūtų pasiekę tūkstančių žiūrovų keliuose kontinentuose, nebūtų paruoštos specialios programos, kaip „Nuo Sudaužtinio iki Kupolinio“, „Ne vieni metai — ne vienas šokis“.

Padėkojės visiems, kurie prisidėjo prie šio 35 metų darbo, sukaktuvinininkas nuosirdžiu aciū tarė buv. muzikams J. Pažemiiui, a.a. Rytui Babickui, Daliai Kavalūnaitėi ir dabartinei vadovei Ritai Kliorienei, kurios dėka į šokių programas buvo įjungtas ir choras. Negalėdamas visų, prisidėjusių prie

Grandinės darbų pasisekimo, išvardinti, Liudas Sagys paminėjo tik tai Dievo Motinos parapiją ir jos kleboną kun. Gediminą Kijauską, kuris paskutiniam dešimtmetyje priglaudė Grandinėle ir davė jai geras darbo sąlygas, rašytoją Balį Gaidžiūną, jų šeimos bičiulį „lydintį mus nuo Vokietijos laikų“, „šaukų buvusiuju šokėjų komitetą, kuris sugalvojo išleisti mane taip gražiai į mano gyvenimo saulėlydį“. (Trumpą padėką angliskai buvo pasakęs prieš pradėdamas savo žodį). „Ačiū šokėjams ir muzikantams už šios popietės programą. Renė Motiejūnaitė-Booth pasidavė mokyti juos šį sezoną. Ji sudarė ir savo darbo kadra iš Sigutės Bankaitytės ir Nidos Marcinkevičiūtės. Visos turi daug jaunatviško entuziazmo. Mudu su Aleksandra linkime jaunimui sėkmės. Atėjo mums laikas tik iš tolo padėti, papeikti ar pagirti“ — baigė savo žodį Liudas, pakviesdamas svečius prie Sagių gamybos krupniko ir raguolio.

Ir taip aną gražią kultūrinę popietę užsisklėdė Liudo ir Aleksandros Sagių Grandinės šauvus sinonimo derinys. Tai buvo mūsų išėivijoje gimusio ir iki aukštumų subrandinto tautinio šokio reprezentacinis ansamblis. Sagių Grandinės istorija, užrašyta ir fotografuota nuotraukose, pavaizduota daugelio laikraščių ir žurnalų

lietuvių ir svetimų kalbų puslapiuose, koncertų leidiniuose ir užkurdurduota vaidajuostėse ilgiems laikams bylos apie Grandinėle ir asmenis, kurie savo talentą, laiką ir darbą skyrė mūsų tautos ir Tėvynės laimingesnei ateičiai. Ačiū Sagiams ir sėkmės naujai vadovei!

Kalba naujoji Grandinės vadovė

Su Liudo ir Aleksandros Sagių pasitraukimu iš oficialių Grandinės vadovų pareigų visiems išliko rūpestį keliantis klausimas: „Kas toliau bus su Grandinėle, tautinių šokių ansambliu? Todėl dar Sagių šventėje nors truputį pavargusia, bet su malonia šypsena ir jaunystės nuotaika besidžiaugiančią Renę Motiejūnaitė-Booth paprašiau pasisakyti apie jos išpareigojimą perimant šio ansamblio testinimą.

„Besiruošiant VIII Tautinių šokių šventei, visą pereinamą sezoną Grandinės meno vadovą Liudas Sagys mėgino pamažu įvesti ir mane į tautinių šokių mokymą“, pradėjo pokalbį Renė. Jis stebėjo, kaip man seksis, kaip grupės nariai priims mane kaip mokytoją, ar galėsiu palaikyti reikiama drausmė. Dėl ko jis man skyrė beveik visų metų egzaminą, nežinojau. Tik po šokių šventės šio sezono pradžioje jis man pasiūlė toliau mokyti Grandinės šokėjas, nes jis pats dėl sveikatos priežasčių toliau nebemokysias“.

Renė Motiejūnaitė ir Grandinės vaikų grupę atėjo 1973 metais. Tos grupės mokytoja buvo baletu mokytoja Teresė

Stasaitė-Schaser. Po kelerių sėkmingo darbo metų buvo pakviesta į paties Sagio mokomą koncertinę grupę. „Šokau visus šokius, kurie bet kada buvo Grandinės programoje. Lietuvišką šokį pamilau ir būtu sunku su juo skirtis. Tad kad Grandinėle nesubyrėtų, pasižadėjau vienerius metus vesti grupę ir žiūrėti, ar kas iš to išeis“, toliau pokalbį tęsė Renė. „Sagiai davė man laisvas rankas ir pažadėjo visur, kur tik reikės, padėti“.

„Man ir visiems šokėjams yra uždėta pareiga laikyti Grandinėle arti tos aukštumos ir standarto, kaip ji buvo iki šiol. L. Sagys pasilieka sau teisę sekti mūsų darbą, parinkti grupę vadovus ir, jei pradėtumė eiti žemyn, pasiūlytu mums persiorganizuoti į kitą jaunimo šokių vieneta“.

Toliau Renė aiškino, kad šio sezono pradžioje sugrįžo daug ilgamečių šokėjų ir atėjo naujų. Yra paliktas didelis reperuaras, kurio didelę dalį naujoji vadovė turinti savo galvoje, ir vyresnieji šokėjai atsimeną šokius, o jaunosius narius išmokysianti šokių, ir taip sudarysianti nors ir nedidelį reperuarą tokios sudėties Grandinėlei, „kad galėtumė pasirodyti saviems ir svetimiems.

Naujoji vadovė iš vyresniųjų šokėjų sudarė egzekutyvinį komitetą, kuris jai padės mokyti ir administruoti: Siga Bankaitytė, Linas Biliūnas, Daiva Marcinkevičiūtė, Romas Plodžinskas ir Lana Vyšnyonytė. Jie visi turi daugiau kaip dešimties metų patirtį Grandinėleje.

„Pirmą kartą mano mokoma (Nukelta į 4 psl.)

Dalis svečių Liudo Sagio 70-čio šventėje. Centre Aleksandra ir Liudas Sagiai.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

92

— Tai puikiai žinau, bet mūsų kapitonas nesiduoda įtikinamas. Ši yra pirmoji jo kelionė. Anksčiau jis gamino odeloną... Bet lipk and denio. Gal jis patikės tamsta, nes nepanonorojo patikėti manim, ir tuo būdu aš išsivaduosiu nuo to kiuliško darbo.

— Gerai, malonusis bičiuli, pasitarnausiu tamstai, — atsakė Stubbas ir greitai įkopė į laivą.

Atsidūręs ant denio, jis pamatė retą vaizdą. Jūreiviai, kepuraitėse su raudonais bumbuliukais, ruošė sunkiuosius skryščius taukams iškelti. Bet jie dirbo gana lėtai, kalbėjo labai greitai ir atrodė bjauriai nusiteikę. Visų jų nosys buvo iškeltos aukštyn, tartum trikampės burės. Kartas nuo karto mesdavo darbą ir kopdavo į stiebus, kad atsikvėptų šviežio oro. Kai kurie tarėsi apsigirsiu maru ir skepetą suvilgė smala, ją prikišdavo prie šnervių. Kiti gi, nupjovę savo pypkių kandikius, smarkiai traukė į save tabako dūmus, kuris tuo būdu pripildė jų nasrus.

Stubbas stebėjosi girdėdamas iš kapitono kajutės sklindančius riksmus ir keiksmus ir, žiūrėdamas ta kryptimi, pamatė ugningą galvą, išsikišusią pro duris. Tai buvo laivo gydytojas, kuris, kamuojamas smarvės ir keikdamas visus paruoštos darbus, įsmuko į kapitono kajutę (kabineta), kaip jis ją vadino), norėdamas išvengti dvokimo, visą laiką nepaliaudamas maldauti ir piktintis.

Visa tai matydamas, Stubbas priėjo išvada, kad jo puoselėjamas sumanymas galėjo pasisekti. Pasišaukęs į šalį Guernsey vyrą, su juo kalbėjo patylomis ir įsitikinimo, kad šis niekino savo kapitoną dėl jo nenusimanymo ir tuštumo ir kad visus juos įtraukė į nešvarų ir nepelningą reikalą.

Sumaniai klausinėdamas, Stubbas priėjo išvada, kad Guernsey vyras neturėjo nė mažiausio supratimo apie pilkajį gintarą. Todėl nežodžiui apie tai neprisitarė, tačiau išskyrus šį reikalą, apie viską kalbėjo visiškai atvirai, kad greitai abudu sugalvojo planą pasitytioti iš kapitono, šiam pastarajam nė kiek neabejojant jo nuosirdumu. Pagal tą planą Guernsey vyras, veikdamas kaip vertėjas, kapitoniui sakys ką panorėdamas, ir tvirtins, kad tai Stubbo žodžiai. O šis kalbės tai, kas jam pasimatymo metu ateis į galvą.

Kaip tik tuo metu jų auka išėjo iš kajutės. Tai buvo mažutis ir tamsus žmogus, bet per švelniai atrodas, kad būtų jūrų kapitonas. Jis nešiojo ilgą žandeną ir ūsus, vilkėjo raudona liemenę, iš vienos jos kišenių kabojo prasikišius laikrodžio grandinėle. Guernsey vyras tam džentelmeniui mandagiai pristatė Stubbą, labai išdidžiai eidamas vertėjo pareigas.

— Ką pirmiausia turiu jam pasakyti? — paklausė Stubba.

— Gerai, — atsakė šis žiūrėdamas į liemenę su grandinėle — pradėk jam pasakydamas, kad man jis atrodo vaikiškas, nors negaliu savęs laikyti teisėju šioje srityje.

— Pone, jis sako, — Guernsey vyras vertė prancūziškai, pasisukęs į kapitoną, — kad vakar jo laivas susitiko su kitu, kurio kapitonas, jo pavadootojas ir šeši jūreiviai mirė nuo karštilgės, kuria juos apkretė supuvęs banginis, jų laivo velkamas.

Tai girdėdamas, kapitonas pašoko ir panoro patirti daugiau smulkmenų.

— Ką dabar aš jam turiu pasakyti? — Stubbą paklausė Guernsey vyras.

— Na, jeigu jis visa taip lengvai priima, pasakyk, nes aš atidžiai jį įsižiūrėjau, kad jis tiek turi duomenų valdyti bangininį laivą, kiek švento Jokūbo beždžionė. Nuo manęs jam pasakyk, kad jį laikau beuodege beždžione.

— Pone, jis prisiekia, kad antrasis banginis, sausas, dar pavojingesnis už supuvėlį ir vienu žodžiu, mums pataria, jeigu mes branginame savo gyvastis, kuo greičiausia nusikratyti tuo banginiu.

Tuoju kapitonas nubėgo į priekį ir garsiai šaukdamas, įsakė igulai nutraukti skryščius paruošimą ir atrišti virves ir grandines, laikiusias banginius.

— O dabar ką? — paklausė Guernsey vyras, kapitoniui sugrįžus.

— Na, lukterk... A! Taip!... Dabar gali jam pasakyti... kad... kad... aš pasityčiojau iš jo... ir dar kai ką...

— Pone, jis sako esąs sužavėtas galėjęs būti naudingas.

Tai girdėdamas, kapitonas atsakė, jog jie (kapitonas ir jo pavadootojas) esą labai dėkingi ir baigė kviesdamas Stubbą užėiti į jo kajutę ir kartu išgerti butelį Bordeaux vyno.

— Jis tamstai siūlo stiklą vyno — tarė vertėjas. — Nuosirdžiai jam padėkok, bet pasakyk, kad tai prietarauja mano principams kartu gerti su žmogum, kurį aš apgavau. Be to, jam pasakyk, kad man laikas vyksti.

— Pone, jis sako, kad jo įsitikinimai jam neleidžia gerti, tačiau, jeigu tamsta dar nori gyventi ir ryt ir gurkšnoti vyną, verčiau nuleisk visas keturias valtis ir nustumk laivą nuo šitų banginių kaimynystės, nes, atsižvelgiant į ramų orą, jie ir toliau nuodys igulą savo smarve.

(Bus daugiau)

VILNIAUS KRAŠTO LENKINIMAS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Lietuvos lenkų dienraštis „Červony Štandar“ (jis spausdinamas „Spaudos namuose“, Vilniuje, Kosmonautų prosp. 60. Ten spausdinama „Tiesa“, „Komjaunimo Tiesa“, „Sportas“ ir šiandieną „Sąjūdžio“ rezoliucijos. Tai Lietuvos KPCK spaustuve K.B.) 1988 m. spalio mėn. 20 d. išidėjo iš „Tarybinio Mokytojo Vinco Martinikeno (V.M. — ignalinietis, istorijos mokytojas lenkų laikais Vilniaus Vytauto Didžiojo gimn. — K.B.) straipsnį „Klaidas reikia taisyti“.

Kas paskatino lenkus šį vilniečio straipsnį perspausdinti? Spėju, kad Jūsų korespondento buv. mokytojas stipriai užmynė lenkams ant nospaudos, kadangi „Červony Štandar“ įžangoje rašo, „kad paskutiniu metu, šis mokytojų laikraštis atspausdino eilę straipsnių, liečiančių mokyklų dėstomą lenkų kalbą. Autoriai tvirtino, kad Vilniaus krašte lenkų nėra, tad Lietuvos TSR mokyklų su lenkų dėstomą kalbą yra nereikalingos. „Vieną tokį straipsnį — rašo toliau „ČS“ — kurio autoriumi yra pensininkas istorijos mokytojas Vincas Martinkėnas, dirbęs 1950 m. vienintelėje lenkų dėstomą kalbą penktoje Vilniaus vidurinėje mokykloje, pristatome (prezentuojame) mūsų skaitytojams. Perspausdiname be jokių sutrumpinimų laukdami pasisakymų ta tema“.

Deja, neturiu „Tarybinio Mokytojo“, tad esu priverstas svarbesnes Vinco Martinikeno straipsnio dalis versti iš lenkų kalbos, parodant lenkų užkulisius šiandieninėje Lietuvoje. Jau rugpjūčio mėn. 31 d. „Tarybinis Mokytojas“ išspausdino V. Graučio straipsnį „Kodėl sumažėjo lietuviškų mokyklų skaičius?“ Autorius palietė buv. Vilniaus krašto labai svarbius kultūrinius reikalus. Vyresnės kartos mokyto-

LIUDO SAGIO...

(Atkelta iš 3 psl.)

grupė, kaip ir Jūs matėte, pasirodė su keletu šokių švenčiant Liudo Sagio amžiaus sukaktį, šią popietę Lietuvių namuose. Atrodė, kad ir Sagiai ir gausi publika buvo patenkinti mūsų šokių ir grupės tvarkingumu. Tad egzaminus išlaikėme ir eisime toliau“, su pasididžiuo kalbėjo Renė.

Kovo mėnesį Grandinėle pakviesta dalyvauti 25-jame Kiwanis Folk Dance festivalyje Brecksville mieste, netoli Clevelando. Ten ji atliks pusės valandos programą.

„Vesti Grandinėle į sceną yra didelė atsakomybė, kurią jaučiu ne tik aš, bet ir visi šokėjai. Todėl visi labai stengiasi ir manau ir ateityje stengsis išlaikyti Grandinėle tokią šviesią, kokia ji buvo iki šiol“, su pasitikėjimu į ateitį žiūri naujoji vadovė.

Renė Motiejūnaitė, 26 metų, turi fizinės terapijos bakalaurą ir dirba liginėje savo specialybėje. Prieš porą metų ištekėjo už Tim Booth. Renė daug kartų įvairiose šventėse, pobūviuose ar išvykose yra atstovavusi Grandinėlei labai elegantiškai ir oriai.

„Esu dėkinga Sagui už man Grandinėles patikėjimą ir už viską, ką jis mane per 15 metų yra išmokęs“, baigė pokalbį Renė Motiejūnaitė-Booth. Palydime Grandinėle su geriausiais linkėjimais!

jai gerai atsimeina tuos laikus ir gali ne vieną klausimą papildyti. Lenkijos dvarininkų okupuotoje Rytų Lietuvoje 1919-1939 m. po antro pasaulinio karo, tik kur nekur veikė lenkiškos pradžios ir vidurinės mokyklos. Lietuvių kalba buvo dėstomoji kalba. Tai tėvų neužmiršusių gimtosios kalbos noras.

Apie 1950-tuosius metus staiga papūtė nauji vėjai. Liaudies Lenkija, kuri paveldėjo prieškarinės buržuazinės Lenkijos pretenzijas į Vilniaus kraštą, kartu paveikė, kad respublikoje būtų steigiamos naujos lenkiškos mokyklos. Tuo pasinaudojo prolenkiškos orientacijos veikėjai, dirbantį Švietimo ministerijos Vilniaus srities ir pietrytinių rajonų skyriuose (Šalčininkai, Eišiškes ir t.t. — K.B.), steigdami lenkiškas mokyklas lenkiškai, lietuviškai ir gudiškai („paprastą kalbą“) kalbantiems gyventojams. Jas steigė Švietimo ministerijos inspektorius J. Cukieris (lenkiškas žydas), Lietuvos KP atstovas švietimo reikalams Vidmantas (buv. dvarininkas), Vilniaus srities, švietimo sk. vedėjas B. Purvinis (Dūksto lietuvis, tačiau dar prieš karą žinomas polonofilas). Visagalinčio diktatoriaus Stalino bei buržuazinės „Armijos Krazowos — Krašto Armijos“ teorizuoti gyventojai vykdė visus vyriausybės reikalavimus. Steigiant lenkiškas mokyklas, agituota Lenkijos naudai. Ten palikę ir prasiškerbę prie valdžios baltalenkiai, skleidė gandus, kad bus vėl Lenkija, kad lietuvių kalba nebus reikalinga ir t.t. Tokiom paskalom lengva buvo patikėti: juk nuo caro laikų čia valdžios keitėsi net 12 kartų. Ir taip, po kelių metų, Rytų Lietuvoje atidaryta 370 lenkiškų pradžios mokyklų, progimnazijų bei vidurinių mokyklų.

Buv. Lietuvos respublikos teritorijoje, kur prieš antrą pasaulinį karą veikė keturios lenkiškos gimnazijos — tarybinės valdžios metais neatidaryta nė viena lietuviška gimnazija, o pradžios mokyklos neleidė net šaknų, nežūrint Lietuvon atvykstančių „iš svečius“ lenkų emisarų, kaip ir dabar, gan sėkmingai kurstant vietinius lenkus išreikalauti iš savo vyriausybės lenkiškų mokyklų. Iš Lvovo į Vilnių perkeltas mokyklinių vadovėlių bei lenkiško laikraščio leidimas, įsteigtas dvimetinis lenkų kalbos mokytojų institutas. Tokiu būdu, Vilniuje ir jo apylinkėse sukongruentas buv. lenkiškų provincijų visas pokarinis švietimas. Vakarinėse Gudijos ir Ukrainos žemėse, kurios prieš karą priklausė Lenkijai, uždrausta steigti lenkiškas mokyklas, leisti laikraščius. Piliečiai, kalbą gudiškai, buvo laikomi gudais. Tad iš vakarinės Gudijos į Lietuvą persikėlė daug jaunimo. Jis mokėsi lenkiškame Naujosios Vilnios mokytojų institute.

Toliau V. Martinkėnas rašo, kad po Stalino mirties, politinė padėtis palaipsniui pasitaisė, galvojant, kad kas nors bus laimėta, švelniai statant pasipriešinimą prolenkiškai švietimo politikai Lietuvoje. 1956 m. A. Vienuolio gimnazijos tėvų susirinkime buvo pajudintas opus vietinių lietuvių klausimas, kadangi jie — lietuviai, buv. Vilniaus krašte beveik neturi lietuviškų mokyklų. Paruoštas raštas (prie redagavimo prisidėjo ir Vilniaus krašto autochtonas

V.M. — K.B.), persiunčiant jį vietos bei visasajunginei vyriausybei ir nurodant, kad Rytų Lietuvoje atidaryta tiek lenkiškų mokyklų, kiek jų nebuvo lenkų okupacijos metais ir be abejo — su didele žala kitoms tautybėms. Tai nenormalus reiškinys.

Kokie buvo iniciatorių motyvai? Girdi, toje Lietuvoje dalyje piliečiai, išgyvenę 20 lenkų okupacijos metų, moka lenkų kalbą. Tačiau lenkų kalbos mokėjimas dar nėra pagrindinis steigimui lenkiškų mokyklų.

Ignalinietis V. Martinkėnas toliau rašo, kad nuo baudžiavos laikų lenkai pasauliečiai ir dvasiškai lenkino lietuvius sakydami, kad jų kalba yra pagoniška, primesdami lietuviams „ponišką“ — lenkų kalbą. Tačiau nėra prasmės socializmo laikotarpyje tešti priverstinį gyventojų nutautinimą. Dalis gyventojų, nemokančių lietuvių kalbos, namuose daugiausiai vartoja gudišką tarmę. Lenkų kalba yra bažnytinė sekmadienių maldų kalba, kurios jie juk neišmoko mokykloje. Lenkiškumas ir bažnyčia tiems žmonėms buvo labai artimos sąvokos. Dar ir dabar yra labai daug žmonių, nepajėgiančių atskirti katalikų tikėjimo nuo lenkų tautybės. Eišiškių, Šalčininkų, Trakų apylinkės ir pietinėje dalyje, daugumas gyventojų kalba „po prostemu“ (paprastai — tutejšių tarmė — K.B.), o vyresnioji karta lietuviškai. Deja, mokyklos veikia svetimoje kalboje.

Susipažinęs su prolenkiška politika Lietuvoje rašytojas A. Vienuolis 1956 m. Lietuvos Aukščiausios Tarybos sesijoje pasakė: „vienu metu mūsų Vilniaus krašte pradėta masiniai uždarinėti lietuviškas mokyklas ir vietoje jų steigti lenkiškas, su bažnyčia ir mokykla priverstinai lenkinant Vilniaus krašto apylinkes. Tokiu būdu, prieš lietuvių norą, jie yra verčiami lenkiškai nemokančius vaikus, siųsti į lenkiškas mokyklas. O jose nuolat „kalama“ jiems į galvą, kad jie yra lenkai ir turi likti lenkais. Pvz. Vievio rajone, visi lenkiškos mokyklos auklėtiniai, perėjo į lietuvišką mokyklą. Bet švietimo ministerijos lenkiškų mokyklų inspektorius Cukieris iš karto juos visus grąžino į lenkišką mokyklą. Tačiau, kada, lietuvių grupė, prie Gudijos sienos paprašė atvykusio švietimo ministerijos tarnautojo atidaryti čia lietuvišką mokyklą ir jis šį klausimą referavo ministerijos posėdyje — tuoj pat lenkiškų mokyklų inspektorius buvo apkaltintas platinimu tariamo lietuviško nacionalizmo. Graži logika: įsteigimas lenkiškų mokyklų lietuvių gyvenamose žemėse nėra lenkiškas nacionalizmas. Tačiau lietuvių noras, savų mokyklų ir gimtąja kalba, jau laikoma lietuvišku nacionalizmu.

Aukštesnieji tarybų Lietuvos valdininkai buvo labai nepatenkinti A. Vienuolio kalba, negalėdami net išsėdėti savo vietose, tačiau netrukdydami A. Vienuoliui pasakyti savo nuomonę. Rašytojas taip pat pareiškė, kad tuo reikalu yra paruoštas raštas Maskvai. Tuomet Lietuvos vyriausybės atstovai neoficialiai, bet ryžtingai pareikalavo „kad šis raštas (jeigu būtų siunčiamas) eitų per Tarybų Lietuvos, „rankas“. Buvo aišku, kad tuo keliu raštas niekuomet nepasieks adresato. Tačiau raštą nuvežė „patikėtas“ žmogus. Apie tai rašė Kauno „Tiesa“, kalbėta vidurinės mokyklos Nr. 1 tėvų susirinkime (vidurinė mokykla Nr. 1 rašytojo A. Vienuolio vardo yra buv. lenkų jėzuitų gimnazijos patalpose, prie Šv. Kazimiero bažnyčios — K.B.), etnografiniame istorijos institute. KPCK priimta nu-

BOSTONO ŽINIOS

KOMP. J. GAIDELIO
MIRTIES SUKAKTIS

Sausio 6 d. sukako jau 6-eri metai, kai mirė komp. Julius Gaidelis, palikdamas gilią spragą mūsų kultūriniam gyvenime. Jo kūriniai sūnus Garas yra išsigabėjęs į Australiją, kur buvo žadėjęs bent dalį jų viena ar kita forma išleisti. Tačiau ligi šiol tuo reikalu dar nieko nepadaryta. Bostone reikiama baimė, kad tie kūriniai nežūtų. Ankstyvesnės pastangos, kad jų būtų fotokopijos būtų sukauptos Muzikologijos archyve Chicagoje tuo tarpu liko be rezultatų. Atrodo, kad ten tebėra tiek, kiek pats komp. Julius Gaidelis yra palikęs. Lietuvių Fondo skirtos tam reikalui lėšos per PB Kultūros tarybą tebėra neišnaudotos. Paskutinėmis žiniomis komp. Julius Gaidelio kūryba reikiama gyvas susidomėjimas Lietuvoje.

AUKOS KOVOJANČIAI
LIETUVAI

Vis daugiau vietos ir apylinkės lietuvių atsiliepią ir LB Krašto valdybos atsišaukiam savo aukomis paremti dr. Adolfo Šapokos parašytos Lietuvos istorijos išleidimą Lietuvoje, likusių dar gyvų Sibiro tremtinių grąžinimą ir kitų gyvybinių reikalų tvarkymą. Paskutiniu metu per „Laisvės Varpą“ ir tą vaju įsijungė Kazys ir Birutė Bačanskai iš Dorchesterio, įnešę 100

tarime pripažinta, kad padaryta daug klaidų. Daug tėvų nežinojo (kartu bijojo) kur jie turi kreiptis. Dar nevelu pataisyti senas ir naujas klaidas kai kuriose apylinkėse — Paškonyse, Kalesnikuose, Telehaose, Lazdenose, Suderveje ir kitur.

Iš savo pūses dar norėčiau pridėti mažą pastabą: kada Europos lietuvių studijų savitaije po doc. V. Skuodžio paskaitos užklau...au kaip vystosi lietuvių — lenkų santykiai šiandieninėje Lietuvoje, primindamas Lietuvos lenkų kultūrinės autonomijos reikalavimus, dar ir šiandieną pastebimą antagonizmą (juk Lenkijos turistai lietuvius vadina „chamy litwini“ — K.B.) — išgirdau labai gražų atsiliepimą. Girdi, jokio lietuvių — lenkų antagonizmo nėra (tai vėliau patvirtino pirm. dr. K. Čeginskas), lietuvių — lenkų sugyvenimas yra puikus ir t.t. ir t.t. Norėjau Vilniaus krašto autochtonų, vilniečių draugų laiškas bei lenkiškų laikraščių ištraukom duoti visai kitą šio „puikaus“ sugyvenimo vaizdą. Tačiau pirm. dr. K. Čeginsko buvau pertrauktas, primenant brangų laiką. Tikiu, kad po šio vilniečio Vinco Martinikeno straipsnio daugelis pakeis savo nuomonę ir sušuks SOS Vilniaus krašte!

dolerių, o taip pat kun. Albinas Janiūnas iš Lawrence, įnešęs 50 dol. Ligi šiol per „Laisvės Varpą“ šiam reikalui gauta ir pasiūsta jau 1,250 dol. Visi aukotojai skelbiami „Laisvės Varpą“ programose ir lietuvių spaudoje. Tai sudaro gerą vaizdą, kas ir kiek remia lietuvių tautos pastangas savo krašte pagal atleistus varžtus gelbėti tai, kas dar galima išgelbėti.

Remdamas ir populiarindamas vykdomą vaju, „Laisvės Varpas“ savo laidose pateikia konkrečius pavyzdžius, kaip uoliai tuo reikalu rūpinamasi pačioje Lietuvoje. Sausio 1 d., laidoje jis paskelbė asmenis, kurie iš savo kuklių uždarbių aukojo po 100 rublių ar sutiko ir savo ankštus butus priimti grįžtančius iš Sibiro lietuvius. Tai gražūs tautinio solidarumo pavyzdžiai, kurie turėtų paveikti laisvojo pasaulio lietuvius, gyvenančius daug geresnėse sąlygose.

SĖKMINGA VEIKLA

Martyno Jankaus šaulių kuopa Broctone jautriai atsiliepią ir visus svarbesnius lietuvių reikalus, iškyliančius vietoje ar bendroje lietuviškoje plotmėje. Taip paskutiniame tos kuopos valdybos posėdyje nutarta „Laisvės Varpą“ sausio 15 d. laidoje paminėti Klaipėdos sukilimo sukaktį, priimta surengto kuopos veiklos 30-ties metų sukakties minėjimo apykaita, aptarti kiti aktualūs reikalai, kaip metinio susirinkimo šaukimas ir t.t. Įdomu, kad surengtas sukakties minėjimas buvo ne tik turiningas, gerai organizuotas ir įspūdingas, bet davė ir gražaus pelno, kuriuo bus paremti kiti aktualūs lietuviški reikalai. Visiems uoliai dirbant, iš to minėjimo liko daugiau negu 513 dolerių. Vietos sąlygomis tai pelnas, kokiu retų renginių organizatoriai gali pasigirti. Dabar kuopos pirmynke yra Stasė Gofensienė.

P.V.

BAKTERIJOS PUMPUOS
NAFTA

Tenka daug naftos palikti žemėje, nes ji yra arba per tirsta iškelti ir paviršiu arba prilimpa prie akmens klotų. Dabar Oklahomos universiteto mokslininkai tirs būdą tą naftą iškelti, ir naftos šulinį išvirkščiant bakterijas. Viena bakterijų rūšis gamina dujas, kurios požeiminiame naftos rezervare sukeltų pakankamą spaudimą net ir tirstą naftą iškelti. Kita mikrobų rūšis gamina savotišką šarmą, kuris paliuosuo tu naftą nuo akmens klotų. Tyrimuose mokslininkai bandys atitinkamas bakterijas išvirkšti į naftos šulinius, kartu su joms reikalingu maistu, pvz. melaso sirupu („molasses“).

RAŠINIŲ KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Tema — **DABARTINIAI ĮVYKIAI LIETUVOJE**. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą, 14 metų iki 20 metų amžiaus, dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penki (5) mašinėle spausdintų puslapiai. Lituianistinių mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai, yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti aukščiau minėta tema.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos trys premijos:

- I — \$250.00
- II — \$150.00
- III — \$100.00

Premijų paskirstymui jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Tema turi būti pasirašyta slapvvardžiu. Kartu su tema prašoma prisiųsti užklijuotą voką, pažymint vardą, amžių ir adresą. Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1989 m. sausio mėn. 31 d. sekančių adresu:

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois, 60464.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos.

FRANK ZAPOLIS

3206½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemi. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽOVINIMO

MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS

Kreiptis į: Hermis Deckys

Tel. 585-6624

Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro

Kalbėti lietuviškai

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus.

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS

INCOME TAX — INSURANCE

6529 S. KEDZIE

778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI

PATARNAUJAME PIRKIME

BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą paroduodamų namų jūsų ieškomoje apylinkėje, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski

767-0600

GOVERNMENT JOBS!

\$18,037. To \$69,405.

Immediate Hiring!

Your area. Call (Refundable)

1-518-459-3611 Ext. F 664A

for Federal List 24 HRS.

Ieškau moters prižiūrėti seną

moterį dienomis, Marquette Parko

apylinkėje. Skambinti Genei

Cleland, tel. 331-0999 po 6 v.v.

The New Four Seasons Hotel is Filled With Highly Motivated Hardworking Perfectionists. And The Guests Are Pretty Impressive, Too.

Outgoing, Well-spoken. Genuinely hospitable. These are some of the attributes of highly successful, highly regarded Four Seasons staff members. We respect talent for giving meaningful service. We offer valuable training, personal incentive and a comfortable, supportive working environment. Career benefits

are considered the best in the business.

Our guests expect nothing short of perfection from Four Seasons service—you might be just the person to provide it. Apply to your local Illinois Job Service Office between 9 AM and 5 PM, January 9-13, or to P.O. Box 11431, zip code 60611-9747.

Assistant Managers Reservations Front Office Bell/Door Staff Concierge Gift Shop

Positions Available
PBX Security Housekeeping Health Club Laundry Valet

Four Seasons Hotel
CHICAGO

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

ATSIMINIMAI, Juozas Urbšys. 163 psl. 1988	\$7.00
VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS. Genrikas Songinas. 128 psl. 1988	\$8.00
LIETUVOS GINKLUOTOS PAJĖGOS 1918-1940. Vitenis Stankus. 1040 psl. 1986	\$27.00
RINKTINIAI RAŠTAI, I tomas. J. Puzinas. 864 psl. 1983	\$12.50
RINKTINIAI RAŠTAI, II tomas. J. Puzinas. 748 psl. 1983	\$12.50
LIETUVA IR VLIKAS. Praeitis ir dabartis. Red. A. V. Rinkūnas. 272 psl. 1984	\$10.00
IŠVEŽTŲJŲ LIETUVIŲ SĄRAŠAS. Sudarė Leonardas Kerulis. 544 psl. 1953	\$20.00
KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA. Br. Kviklys. 608 psl. 1987	\$23.00
PĖDOS MIRTIES ZONOJE, Sibiro tremtinės atsiminimai. Elena Juciūtė. 544 psl. 1974	\$10.00
IGARKOS NAUJAMIESTIES. Sibiro tremtinės atsiminimai. Elena Juciūtė. 242 psl. 1983	\$10.00
DAIGYNAS, romanas. Alė Rūta. 576 psl. 1987	\$12.00
SAVANORIO DUKTĖ, romanas. Antanas Gailiūšis. 381 psl. 1987	\$9.00
NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA, II dalis. Pranas Čepėnas. 840 psl. 1986	\$25.00
LIETUVOS ISTORIJA. V. Daugirdaitė-Sruogienė. 526 psl. 1987	\$10.00
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Sudarė J. Andrius	\$6.00
BALSAS IŠ LAISVĖS KAPO. Vilnius. Klajūnas. Spaudai paruošė J. Dainauskas. 238 psl. 1984	\$7.00
GYVENIMAS OKUOTOJE LIETUVOJE. Gintaras Tautvytis. 230 psl. 1982	\$9.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

TAI DOVANA LIETUVOS TIKYBOS, – SAKO VYSKUPAS GAUGHAN

Išpūdingose apeigose Marijos Paguodos bažnyčioje (Our Lady of Consolation) šiame mieste Gary vyskupijos vyskupas Norbert F. Gaughan išventino kunigū Dovydą Yankauską, O.V.M. Pastebėdamas naujojo kunigo lietuvių šeimą, susidarę iš 13 vaikų, vyskupas Gaughan savo pamokslė sakė: „Yankauskai patyrė savo lietuviškumą ir gilų Lietuvos katalikų tikėjimą per visą savo gyvenimą. Ir jų sūnus Dovydas iš to lietuviško palikimo šiandien išventintas kunigu.

Iš Yankauskų šeimos šventimų Mišiose kunigo Dovydo brolis Petras buvo diakonas, o jo broliai Vincentas ir Benediktas buvo lektorai. Taip pat dalyvavo kun. Dovydo tėvas, motina, kiti broliai ir sesuo Julija.

Apeigos prasidėjo su procesija, lydint kryžiu, kurį nešė akolitas, po to ejo Kolumbo Vyčiai (ketvirtas laipsnis), 30 kunigū ir vyskupas Gaughan. Išventinimo Mišios pasibaigė chorui giedant „Salve Regina“.

Kun. Dovydas atlaikė savo pirmąsias Mišias sausio 1 d., antrą dieną po išventinimo, Šv. Elenos bažnyčioje Hebron, Indiana. Ji yra Yankauskų šeimos parapija, kurios klebonas yra kun. Derrick Dudash. Mišiose dalyvavo jo brolis diakonas Petras ir koncelebravo kunigai iš artimų parapijų. Beveik visa Yankauskų šeima dalyvavo kaip lektorais ir akolitais. Mišių aukas nešė savo sūniui kunigui

jo tėvas, motina, sesuo Julija, kiti broliai ir giminės.

Mišių pabaigoj kun. Dovydas padėjo visiems už dalyvavimą jo pirmose Mišiose: „Aš dėkoju Dievui už mano pašaukimą į kunigystę, už jūsų ir mano šeimos maldas. Aš savo maldose neužmiršiu visų jūsų... Te Dievas laimina visus“.

Po Mišių buvo visų dalyvių priėmimas su užkandžiais, kuriuos paruošė Šv. Elenos parapijos Rožančiaus sodalicija.

Kun. Dovydas, 28 metų amžiaus, dirbs Buenos Aires Argentinijoje pastoracijoje, kurią veda Švč. Marijos oblatų kongregacija.

Kun. Dovydo ir diakono Petro tėvas Benediktas, motina Virginia ir visa Yankauskų šeima gyvena savo ūkyje netoli Hebron miestelio, pietryčiuose 60 mylių nuo Chicagos. Iš 13 vaikų Petras yra penktasis, o Dovydas šeštasis. Šeimoje yra 12 sūnų ir viena duktė Julija. Dovydas ir Petras studijavo filosofiją ir teologiją Angelicum universitete Romoje.

Dovydo ir Petro senelė Ona Augustauskaitė-Yankauskienė, kuri atvyko į Ameriką iš Telsių, mirė 1983 metais, būdama 96 metų amžiaus. Abu broliai dėkoja senelei už ikvėpimą jiems siekti kunigystės.

Benediktas Yankauskas planuoja pastatyti savo ūky lietuvišką kryžių atminimui savo dviejų sūnų išventinimo į kunigystę. Diakonas Petras bus išventintas į kunigystę šiais metais. Stasys Pieža, patiko pabaigoj įsivėlę keli sa-

Vysk. Norbert F. Gaughan, Gary vyskupas, šventina kun. Dovidą Yankauską sausio 1 d.

Laiškas

NE DYDYJE LAIMĖ

Pernai „Draugo“ Kūčių dienos numeryje skaičiau Igno Medziuko straipsnį „Didelė Dievo dovana turėti tokį kardinolą“. Straipsnis – tvirtas, tik šiam skaitytojui nepatiko pabaigoj įsivėlę keli sa-

kiniai, lyg padvelkia mūsų Tėvynėje propaguojama „klasių kova“. Tie sakiniai paliečia buvusius kardinolo Vincento Sladkevičiaus gimnazijos klases draugus ir pačią Kauno Jėzuitų

gimnaziją. I. Medziukas rašo: „Kai V. Sladkevičius, neišvaizdingas berniukas, mokėsi Kauno Jėzuitų gimnazijoje, vilkėdamas namų darbo austą eilute, turtingų miestiečių sūneliai, buvę su juo vienoje klasėje, žiūrėjo į jį iš aukšto ir net bandė nuskriausti, bet jis nepasidavė. Pamatė, kad šis kuklios išvaizdos jaunuolis už juos mokslė pranašesnis ir jie reikalingi jo pagalbos, nuomonę pakeitė ir kitaip jį traktavo“.

Kaip buvęs tos pačios kardinolo klases mokinys ir dar demokratiškai išrinktas klases seniūnas, jaučiu pareigą atsilipti. Pirmiausia, prisipažinsiu, kad nesuprantu, ką iš tiesų reiškia tie: „kuklios išvaizdos“ ar „neišvaizdingas berniukas“? Ar kad jis buvo neaukšto ūgio? Ar netoli Hollywood'o gyvenęs autorius mano, kad visi dvasinį pašaukimą gavę berniukai turi būti panašūs į Rudolfą Valentį? Ar jie visi turi būti tokio ūgio, kaip Pranas Lubinas ar Arvydas Sabonis?

Jei kalbame apie žmogaus ūgį, tai, laiko turėdamas, galėčiau prirašyti lėšisą knygą apie daug pasiekusių „mažus žmones“, likusius istorijoje, gyvenime daug padariusius. Sako, kad „kuklios išvaizdos“ buvęs ir mūsų kunigaikštis Vytautas Didysis ir Aleksandras Makedonietis ir Napoleonas Bonapartas, o taip pat ir Volde-maras, Raštikis ir daug, daug kitų. Neišvaizdingi Viet Congo partizanai, Vietnamo, basi ir mažiukai sudrebino Pentagono rūmus. Ar ne mažaugiai japonai, moderniosios pramonės milžinai, tiek įsivyravo tarptautinėje prekyboje, kad nebežino, kur dėti pinigų, kada didžia-ūgiai nebesuveda galo su galu? Ne kojų ilgume žmogaus didybė. (Maloniai leidžiū Spyglių ir Dyglių redaktoriui šiuo per-žiūku pasinaudoti. A.P.)

Jei ne mažas ūgis pelnė Me-dziuko epitetus, rašant apie kardinolą, tai – kas? Ar dabar jau imsime skaldyti tautą, lyg dar nebūtume pakankamai susiskaldę, į „turtingų miestiečių sūnelius“ ir į „neišvaizdingus našlių vaikučius“? Noriu pabrėžti, kad jokia kita Kauno gimnazija neturėjo tiek namų darbo milinėmis vilkinčių mokinių, kaip jėzuitų. Taip buvo todėl, kad prie gimnazijos ir vienuolyno veikė nemažas mokinių bendrabutis, kuriame gyveno iš provincijos tėvų suvežti vaikai. Jie sudarė gal trečdali visų mokinių. Būtų įdomi tema aprašyti bendrabutyje vyravusią tvarką, discipliną ir gyvenimo sąlygas. Jėzuitai neturtingų tėvų vaikams darydavo nuolaidas, priimdavo veltui. „Bendrabutyčiai“ ir „miestiečiai“ ir buvo dvi pagrindinės mokinių kategorijos. Ar miestiečiai žiūrėdavo iš aukšto į bendrabutyčius? Manysiu, kad ne. Tuo metu paaugliams berniukams Jėzuitai neturtingų tėvų vaikams nerūpėdavo. Ir gimnazijoje ir bendrabutyje jaunatviško išdykavimo buvo pakankamai, tačiau niekas nesvarstė, kiek

kurio tėvas uždirba ar kiek jis turi hektarų.

Baigdamas noriu šiltai padėkoti buvusiam tos pačios klases mokiniui Vitaliui Žukauskui, kuris pirma gražiai, dalykiškai, trumpai-drūtai parašė (Dirvoj, 1988 rugpjūčio mėn.) apie Jo Eminencijos die-nas gimnazijoje, Kauno kunigū seminarijoje ir apie jo atvykimą į Konsistoriją. Tegul žino kardinolas Vincentas, kad visi buvę Kauno Jėzuitų gimnazijos mokiniai, kur jie begyventų, labai didžiavosi ir džiaugėsi, kai jis tapo vyskupu. O dabar, jį pakėlus Bažnyčios kunigaikščiu, tam džiaugsmui ir pasididžiavimui tiesiog nėra ribų.

Su geriausiais linkėjimais,
Algirdas A. Puzauskas

GLAUKOMOS GRĖSMĖ

Amerikos gydytojų sąjungos AMA biuletėnis, leidžiamas Chicagoje, paskelbė, kad tyrimai parodė, jog juodukams yra didesnis pavojus susirgti liga – glaukoma, negu baltiesiems. Tyrimai buvo daromi New Yorke.

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai – 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas – 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Po primicijų Hebrone, Ind. Iš kairės: Stasys Pieža, kun. Dovydas Yankauskas, O.V.M., jo tėvai Virginia ir Benediktas Yankauskai.

Midland Federal
Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

inž. PETRAS KUBILIUS

Mirė 1979 m. sausio 16 d. Palaidotas sausio 20 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Prisimindami a.a. Petrą, melsimės, prašydami jo sielai amžinos ramybės Dangiško Tėvo namuose. Šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos Čikagoje, sausio 15 d. Toronte, Winnipege, Montrealyje ir Delhi, Kanadoje.

Prašome gimines, kolegas, pažįstamus ir draugus prisiminti a.a. Petrą savo maldose.

Žmona Karolina ir vaikai: Ramunė, Andrius, Audra ir Tomas.

APLINK MUS

x Žymi smuikininkė Linda Veleckytė su trio, kuriame bus smuikas, klarnetas ir arfa, dalyvaus „Draugo“ jubiliejiniam koncerte vasario 26 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Ji taip pat gros ir viena smuiko kompozicijas, akompanuojant muz. Robertui Mockui. Ta proga bus paminėta „Draugo“ gyvavimo 80 metų sukaktis. Leidinys trumpai duos lietuvių ir anglų kalbomis dienraščio istoriją ir įtaką išsvičioje.

x Žinomas visuomenininkas Bronius Kviklys kalbės apie Vilniaus katedrą laiko tekmeje sausio 20 d. Jaunimo centro kavinėje. Vakarone rengia Lietuvių Bendruomenės Vid. Vakarų apygardos valdyba ir kviečia visuomenę atsilankyti.

x Kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos tradicinis pončios balius bus šeštadienį, sausio 21 d., Jaunimo centre. Visas jaunimas ir jų tėveliai kviečiami dalyvauti.

x Vakarone Jaunimo centro kavinėje su Arūnu Degučiu, „Sąjūdžio žinių“ vienu iš redaktorių, bus šį penktadienį, sausio 13 d., 7 val. vak. A. Degutis praneš apie Persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinę grupę, apie suvažiavimą ir dabartinį susitvarkymą. Sausio 15 d., sekmadienį, jis duos pranešimą tuoj po šv. Mišių Lemonto centre.

x Seselių pranciškiečių rėmėjų rengiama vakariene šiemet bus balandžio 23 d., sekmadienį, 3:30 val. p.p. Šaulių salėje Brighton Parke.

x Antanas Astrauskas, Oak Lawn, Ill., Vincas Grebliūnas, Stasys Vaičius, Milda Varekocienė, visi iš Chicago, Kazys Katilius, Tucson, Az., Jonas Adomaitis, Tinley Park, Ill., J. ir S. Undraičiai, Chicago, Ill., Povilas Karosas, New Britain, Conn., kiekvienas atsiuntė po 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciū.

x Dr. Kęstutis Aglinskas, Kaneohe, HI, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdus aciū už lietuviško žodžio rėmimą.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių: B. Paliulis, J. Kutka, Algis ir Genutė Rudžiai, Kazys Dargis, Stanley Rastutis, Povilas Vaičekauskas, A. Bikneris, John Domantas, J. Špakevičius, Aldona Drasutis, Felix Mataitis, Mečys Aukštuolis, Zita Gražis. Visiems nuoširdus aciū.

x Vaistai į Lietuvą! Ateinančią savaitę vaistų siunta išsiunčiama į Lietuvą. Siunčiama jau sudarytas rinkinys. Proga pridėti dar ir savų vaistų. **Romas Pukštys, Transpak, tel. 436-7772, namų 430-4145.**

x Lietuvių Dailės muziejus nuolatinės kolekcijos paroda „Pavasario peizažai“ atidaro šį penktadienį, sausio 13 d., 7:30 v.v. Čiurlonio galerijoje. Paroda vyks iki vasario 8 d. Visi kviečiami.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169**

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS 201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2 Hinsdale, IL 60521 Tel. 325-3157 Valandos pagal susitarimą

x Muz. Audronė Gaižiūnienė diriguos Lietuvių Operos moterų chorui koncerte, kuris bus minint „Draugo“ 80 metų sukaktį vasario 26 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Taip pat dalyvaus Lietuvos Operos choras, diriguojamas dr. Broniaus Kazėno. Bilietus į koncertą jau galima gauti Vaznelių Gifts International parduotuvėje Marquette Parke.

x Jaunimo šv. Mišios bus šį šeštadienį, sausio 14 d., 5 val. vak. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, padėkiant už Vilniaus katedros grąžinimą. Mišiose dalyvaus ir Arūnas Degutis, Persitvarkymo sąjūdžio Vilniaus tarybos narys. Po Mišių salėje bus užkandžiai ir pabendraujamas, o taip pat pasikalbėjimas su svečiais iš Lietuvos. Rengia studentai ateitininkai.

x St. Xavier kolegijoje (3700 W. 103 St., Chicago), galima įsigyti slaugymo, biznio ir auklėjimo laipsnius. Informacijai reikia paskambinti iš anksto tel. 779-3300, ext. 224.

x „Mūsų Vytis“, skautų akademikų žurnalas, Nr. 2, peireitų metų pabaigoje pasiekė spaudą ir skaitytojus. Šiame numeryje plačiai kalba 40 metų „Mūsų Vytis“ sukakties proga žurnalas steigėjas ir ilgametis redaktorius Bronius Kviklys. Jis duoda išsamią apžvalgą apie žurnalą ir jo bendradarbius. Taip pat jis rašo apie Amazonijos Brazilijoje misionierių kun. K. Bekštą. Redaguoja Birutė Kožicienė.

x Kun. Albert Karalis, New Haven, Conn., dr. Ona Vilpišauskas, Brooklyn, N.Y., dr. Henrikas Solys, Juno Beach, Fla., Albinas Smilgys, Vancouver B.C., Kanada, Lidija Petračiūnienė, Chicago, Ill., A. Ragelis, Gulfport, Fla., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 25 dol. auką. Nuoširdus aciū.

x Pr. Nenorta, East Chicago, Ill., mūsų nuoširdus rėmėjas, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 30 dol. auką su gražiais linkėjimais. Nuoširdus aciū.

x Augustinas Kuolas, Oakville, Kanada, atsiuntė mokesčių už tris prenumeratas ir palinkėjo linksmų švenčių ir darbų Naujų 1989 Metų. Labai aciū.

x Giminės iš Lietuvos ieško Jovarausko, Jono-Kliopo ir Rasos Jovarauskaitės-Narbutaitienės. Žinantieji apie juos, rašykite: Lithuania, Trakai, Banelio 14-6 Vilija Jovarauskaitė-Muchlia.

x Siuntiniai į Lietuvą – dideli ir maži! Video, stereo magnetofonai ir kitos pagėdijamos prekės. Mezgimo ir siuvimo mašinos tinkamos Lietuvoje. Siunčiame UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargą į Lietuvą. **Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629.** Istaigos darbo valandos: 12-6 v.v. kasdien, šėtd. 10 v.r.-4 v.p.p. arba susitarus. Pirmad. uždaryta. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.

x Ateinantį sekmadienį, sausio 15 d., po kiekvienerių šv. Mišių Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje Motinų klubas rengia kavutę ir pyragėlius ir kviečia visus tuo pasinaudoti ir paremti mokyklą.

x L.K.V.S. Ramovės Chicago skyriaus ramovėnų metinis susirinkimas įvyks sausio 22 d. 12.00 val. Jaunimo centro patalpose.

x Moterų sąjungos 20 kuopos pirmas šių metų susirinkimas bus sausio 15 dieną 11 val., po lietuviškų pamaldų mokyklos salėje Brighton Parke. Visos narės kviečiamos dalyvauti ir susimokėti nario metinį mokesčių. Laukiamos ir naujos narės.

x Užgavėnių karnavalas „Mardi gras“ rengiamas vasario mėn. 4 d. Jaunimo centro salėje. Kviečiami visi dalyvauti su kaukėmis ir be kaukių. Už geriausias kaukes bus duodamos premijos. Rengia Jaunimo centras ir organizacijų komitetas.

x „Golden Knight“, Maria-napolio mokyklos žurnalas, nr. 2, pasiekė „Draugo“ redakciją. Mokiniai redaguoja ir užpildo visą žurnalą. Idomus yra pasikalbėjimas su buvusiu mokyklos direktorium kun. Stasiu Sapliu ir ištrauka iš buvusio direktoriaus kun. Jono Petrauskos kalbos.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių: sol. Eglė Rūkstytė-Sundstrom, Vytautas Kontrimas, A. Trečiokienė, Mortina Žiemelis, J. Zagarskas, J. Paulius, Gražina Herzog, Antanas Petrulis, Irena Grigalio-nas, Richard Ringys, Helen Vytauskas, Juzė Sedlickienė, V. Vitkauskas, Walter C. Archie. Visiems nuoširdus aciū.

x Minint a.a. dr. Kazio Martinkaus mirties penktas metinis, Šv. Mišios bus atnaušiamos š.m. sausio 14 d., šeštadienį, 10 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Chicagoje. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi velionį prisiminti savo maldose.

x Juozas Bacevičius namus parduoda griet. Įkainojimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x Norintieji pagreitinti giminių iš Lietuvos atvykimą į Ameriką, prašomi kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western, Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787.

x Giminės iš Lietuvos ieško Jovarausko, Jono-Kliopo ir Rasos Jovarauskaitės-Narbutaitienės. Žinantieji apie juos, rašykite: Lithuania, Trakai, Banelio 14-6 Vilija Jovarauskaitė-Muchlia.

x Draugo administracijoje galima įsigyti atvežtų iš Lietuvos sidabrinų medalikėlių su sidabrinėmis grandinėmis. Kaina 25.00 dol. Tai graži dovana kiekvienam.

x Siuntiniai į Lietuvą – dideli ir maži! Video, stereo magnetofonai ir kitos pagėdijamos prekės. Mezgimo ir siuvimo mašinos tinkamos Lietuvoje. Siunčiame UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargą į Lietuvą. **Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629.** Istaigos darbo valandos: 12-6 v.v. kasdien, šėtd. 10 v.r.-4 v.p.p. arba susitarus. Pirmad. uždaryta. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.

Redaguoja J. Piacas. Medžiaga siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvyneš ZVAIGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

KALĖDŲ ŽVAIGZDUTĖ

Spindėki, žėrėki, Žvaigzdule šviesi. Saulužės dukraitė Tu žemei esi.

Eglutėj pražydai Lyg žiedas trapus. Atšiauriosios pūgos Tavęs neužpūs.

Švieti, šventės džiaugsmą Visiems nešdama. Tau aidi gražiausia Vaikystės daina.

A. Puišytė

TIKRA KALĖDŲ PRASMĖ

Kalėdų senelis, šventiniai valgiai ir dovanos reiškia Kalėdas visų žmonių širdyse, bet tai ne tikroji tokios nepaprastos šventės prasmė.

Prieš daugelį metų pasirodė danguje nepaprasta žvaigždė. Ji spindėjo virš gimusio Betliejuje vaikelio – Jėzaus. Šis vaikelis buvo brangus ne tik tėveliams – jis ir dabar yra brangus visam pasauliui, nes yra Dievo sūnus ir atsiųstas į šį pasaulį išgelbėti visus žmones nuo pragaro liepsnų.

Šventosios Mergelės Marijos sūnelis gimė gyvuliukų tvarte ant šieno. Jį aplankė piemenukai ir trys karaliai, kurie atnešė Jam dovanų. Tai buvo tikro džiaugsmo vakaras – mūsų Atpirkėjo gimimas.

Tai ir yra tikroji Kalėdų prasmė.

Audrė Šlenytė, VIII kl. K. Donelaičio lit. m-l.

UGNIS

(Lietuvių tautosaka)

Kartą susitiko dviejų kaimynų ugnys: viena buvusi gerai užlaikoma, o antroji blogai. Blogai užlaikoma ugnis paklausė antrąją: „Kaip tavo šeimnininkas tave globoja?“ Antroji atsakė: „Gerai mane prižiūri, man patalą pakloja (užpučia) ir aploja (peržegnoja)“. Blogai užlaikoma ugnis taip skundžiasi: „Manęs tai neprižiūri. Atbula ranka svaido mane po visus pakraščius“. – Tai ką tu darysi? – klausia gerai prižiūrima ugnis. „Eisiu pasilinksminti, pašdykauoti“ – atsakė blogai prižiūrima ugnis. „Tik tavo šeimnininko arklis (arimo prietaisas) stovi tvarto pasienyje“. Neilgai trukus, blogojo šeimnininko sodyboje kilo gaisras. Sudegė ūkio pastatai. Gerojo kaimyno arklis gulėjo nuvirtęs ugnies nepalistas. (Papasakojo J. Čeičys, 62 m. amžiaus iš Alekno kaimo, Juodupės valsčiaus. Užrašė V. Čeičytė.)

Iš dr. Balio archyvo

Bet neužilgo matysi veidrodyje!

Kai pasirodo vaivorykštė saukoma: Laumė ragana pirtį kūrėna – vanosis.

Lietuvių tautosaka

NE LIETUVOJE GIMUSIO JAUNIMO PAREIGA LIETUVAI

(Pabaiga)

Okupuotoje Lietuvoje kunigams neleidiama mokyti vaikus katekizmo net bažnyčiose. Pagal Sovietų konstituciją bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, bet gyvenime taip nėra. Žemaičių Kalvarijoje 1986 m. atlaidų metu RRT igaliotiniui Anilioniui nepatiko kun. Janausko pamokslas, tad jis buvo iškviestas į Vilniaus saugumo įstaigą aiškintis.

Palaikyti ryšius su kitais lietuviais yra visų pareiga. Ryšiai palaikomi telefonu, susirašinėjimu ar aktyviu dalyvavimu lietuviškoje veikloje. Rašyti laiškus yra labai svarbi pareiga. Mokėdami lietuvių kalbą, turime privilegiją rašyti laiškus savo giminėms Lietuvoje. Jie to labai laukia. Nuvykty pamatyti Lietuvą nors kartą gyvenime, yra irgi kontakto palaikymas su lietuviais. Ne tik su Lietuva yra svarbu palaikyti ryšį, bet ir su įvairių lietuviškų kolonijų lietuviams. Toks ryšys tarp didelių kolonijų paskatina jaunimą suvažiuoti kartu į vieną miestą šokti tautinius šokius, ar dainas dainuoti. Tautinių šokių ir Dainų šventės yra labai svarbios. Jos stiprina lietuvišką solidarumą ir atkreipia vietinės spaudos dėmesį.

Dar svarbi pareiga yra skleisti žinias apie Lietuvą ir jos dabartinę padėtį. Galime tą darbą dirbti ir mokyklose. Mokykloje ne tik apie Lietuvą pasakojimu ribotis, bet ir raštu temas rašyti. Kaip Lietuva atrodo nepriklausoma ir kokia jos dabartinė padėtis. Mokykloje galime priklausyti „Amnesty“ klubui ir kalinimais laiškus rašyti. Laiškus reikia rašyti ne vien Sovietų kaliniams, bet ir kitiems asmenims, nurodant skaudžią lietuvių kalinių padėtį.

Netolimoje ateityje jaunimui reikės perimti lietuvių veiklos pareigas iš vyresniųjų. Reikia su tomis pareigomis jau dabar susipažinti. Lietuvos laisvę mes negalime atkovoti ginklu, tik pasiryžimu išlaikyti lietuvišką kultūrą čia Amerikoje. Jei to neatliksime, išmirs visa mūsų tauta ir Lietuvos laisvės šaukšmas nebus išgirstas. Kiekvienas lietuvis turi būti kuo nors naudingas Lietuvai. Tai yra svarbiausioji mūsų visų pareiga!

Vaiva Vygantaitė, Čikagos aukšt. lit. m-los mokinė.

GALVOSŪKIO NR. 51 ATSAKYMAS

Pavasaris – vasaris.

GALVOSŪKIO NR. 52 ATSAKYMAS

Graži tu, mano brangi tėvyne, Šalis, kur miega kapuose didvyriai: Graži tu savo dangaus mėlyne! Brangi: tiek vargo, kančių prityrei.

GALVOSŪKIO NR. 54 ATSAKYMAS

Arčiau tiesos yra atsakymas Nr. 2. Dvi ir ketvirtadalis mylios.

GALVOSŪKIO NR. 55 ATSAKYMAS

Tiesiogiai galima kalbėtis su gyvais žmonėmis. Tam tikrą dalį žmonių kalbos supranta išreniruoti gyviai: šuo, papūgelė. Iš viso negali kalbėti ir nesupranta kalbančiojo negyvi daiktai: lėlė, žaisliukas šuo.

GALVOSŪKIS NR. 55 ATSAKYMAS

Tiesiogiai galima kalbėtis su gyvais žmonėmis. Tam tikrą dalį žmonių kalbos supranta išreniruoti gyviai: šuo, papūgelė. Iš viso negali kalbėti ir nesupranta kalbančiojo negyvi daiktai: lėlė, žaisliukas šuo.

GALVOSŪKIS NR. 71

Pasiskaitę literatūros, atsakykite į šiuos klausimus: 1) Ar jau pasibaigė ledynų laikotarpis? 2) Kiek iš viso tokių laikotarpių buvo? 3) Jei nepasibaigė, kur dar yra ledynų? 4) Ar šiandien dar formuojasi nauji ledynai? 5) Jei taip, tai kur formuojasi ir kaip jie vadinasi?

Už tikslesnius ir pilnesnius atsakymus gausite 10 taškų, už apytikrius ir trumpus atsakymus – tik 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 72

(Žiūrėkite piešinį)

Vaikai pasisamdė autobusą, kad nuvažiuotų pas Kalėdų senelį ir padėkoti už gražias dovanėles. Nubrėžkite liniją, kuriais keliais autobusas važiuos.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 73

(Žiūrėkite piešinį!)

Pasižiūrėję į piešinėlį, atsakykite į šiuos klausimus: 1) Nėdėk visų ..... į vieną krepšį. 2) Tu gali ..... vesti į vandenį, bet negali jo priversti gerti. 3) Jis sukėlė audrą arbatos ..... 4) Geriau vienas ..... rankoje, negu keli krūmuose. 5) Lengvas kaip ..... Kiekvienam klausimui tinka vieno piešinėlio pavadinimas. Suraskite tinkamus pavadinimus.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 74

Kortų kaladėje buvo 4 berniukai (kortų pavadinimas). 2 berniukai turėjo po vieną akį, o likusieji 2 turėjo po dvi akis. Kiek iš viso akių buvo keturių kortų berniukuose (jacks)?

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 75

Jūs žinote, kad saulė šildo žemę. Kodėl yra karščiau žemės paviršiuje, kuris yra toliau nuo saulės, negu erdvėse, kurios yra arčiau saulės?

(5 taškai)

(Bus daugiau)